

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Taxa postală
plătito în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámber
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernö, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1933 feb. 2.

5693. EV
SEVATH 6.

XVI. ÉVF.
26 SZÁM.

Egység! Egység! Egység!

Egységes hadsereget Európának! Ez most a legújabb jelszó. Genfben dobták bele a köztudatba az angolok, akik a leszerelési konferencián javaslatot terjesztettek be az európai béke érdekében. Azt hiszik, ennek a békének egyik lényeges fundamentuma lenne, ha „az európai államok hadseregeit egységes szervezeti típus szerint” építenék fel. Azt hiszik, az ilyen egységes katonaság nem támadna egymásra; az ilyen hadsereg bizonyára az oroszlan-báránnyé drága jegyében játszadonna a gyakorlótereken és soha eszébe nem jutna egy másik állam határát átlépni.

Ugyanazok a jószívűek javasolják az egységes európai valutát, az egységes európai nyelvet, az egységes parlamentet, az egységes jószándékot. Egység! Egység! Egység! — hangzik az európai berkekből. Csalogányok csatogó, szép éneke. És ugyanakkor, amikor elhangzanak ezek a megindító javaslatok, pontosan akkor jön a hír a gyűlölet, az osztályharc, az államközi sötétség diadaláról: Hitler uralmon! Ő is egységes hadsereget hirdet az „idegen fajtáknak”, a progresszív dolgozók, a haladás eddigi vívmányainak kiirtására. A hiéna-tigris-békét hirdeti, a gyűlölet állandósítását és intézményesítését.

Szembem állanak egymással tehát: a béke egységének javaslatai és a gonosz egységének valósága. Ma ez a helyzet. De nincs a fejlődésben megállás, remélünk kell ezért, hogy a helyzet megfordul, Nem ma ugyan, talán holnap. Ha nem holnap, talán egy generáció-elmúltával.

Hó és munkanélküliség

Kincses Kolozsvár uccáit ellepik a koldusok. Csonka hadirokkantak, nyavalyatörősök, apró gyermekek, hajléktalan boldogtalanok, sőt csacsitól huzott apró koscsírról is koldulnak már. A legfellebbebb, a legnapisútesebb téli napot is szomorú szürkeséggel felhőzi be a sok könyörgő.

Holott.
Holott kincses Kolozsvár munkanélküli segélyeket osztogat a különböző adóiból, javából és jövedelméből. Miért ne tudjon pár száz koldulásra szorult szerencsétlent meleg hajlékba terelni, forró levest adni nekik, darab zsíros kenyert, cukros teát?

Miért ne foglalkoztassa egy részüket legalább? Nem hullott elég hó ezidén, nem kellene felválni az utak jegét, nem kellene az életveszélyes „csicsonkákat” eltüntetni a kincses város uccáiról? Kérdezzék csak meg a temesváriakat, eltűnének-e hasonló állapotokat? Ott a munkanélküliség valamelyes enyhítését és a koldulás valamelyes megszűnését jelenti a tél. Tehát valamelyes kicsi áldást. Fel-sorolhatnánk persze még jónéhány várost, amelynek irányítói egyképpen gondolkodnak a temesváriakkal, de nem teszszük, mert annál is több a kolozsvári példa.

De nem lehet állítani, hogy télenek vagyunk. A rendőrség háromszáz háziurat fog megbírságot, mert a havat nem tisztították el. Talán ezt a bírságot lennének szivesek a munkanélküliek foglalkoztatására fordítani.

Hogy ne kelljen feltétlenül az uttest közepén felfordulniok a kincses város jó polgárainak.

Berchtold ur memoárjai

Berchtold ur, az egykori monarchia háborús külügyminisztere odaült elegáns íróasztalához és hozzáfogott memoárjai megírásához.

A veszett fejsze nyelét akarja megmenteni a volt külügyminiszter, akinek ludassága a világháború felidézésében immár a nyilvánvalónál is nyilvánvalóbb.

A hajdani gentleman ezerkilencszáztizennégyben még azt tartotta gentlemanlikének, hogy öreg császárt becsapva, — megnyissa az utat a világtörténelem

Genfben még nem érkezett hivatalos híradás Japánról a Népszövetségből való kilépéséről

GENF, február 1. Még nem érkezett hivatalos híradás Japánról a Népszövetségből történő kilépése felől. Genfben remélik, hogy Japán kilépés esetén sem fog visszavonulni a leszerelési tanácskozásoktól.

Egyidejű jelentés szerint Japánból újabb három hadosztály, mintegy harminc ezer katona van utban szállító hajókon Észak felé. A japán kormány Jeholban veti frontba a sereget.

Daladier Hitler kormányra kerülése miatt elejtette a hadügyi kiadások csökkentésének tervét

Cheron utódnak, Bonnet pénzügyminiszternek se lesz könnyű dolga. Pénteken államtanácsban állapítják meg az új kormány programnyilatkozatát

Párizs, február 2. Daladier kormánya hihetőleg más megoldást fog keresni a költségvetési egyensúly helyreállítására, mint a hadügyi kiadásoknak a takarékosági programba beillesztett mérséklését. Ezt a Németországban bekövetkezett szélső jobboldali fordulat is szinte parancsoló szükségé teszi.

Beavatott helyről származó egyidejű közlések szerint Georges Bonnet az állampénzügyi kérdésekben programját arra a tervre fogja alapítani, amelyet a kamara pénzügyi bizottságában hozzászólások során kidolgoztak és melynek törvényhozási letárgyalása éppen a Boncour-kormány leszárváltása miatt akadt meg.

A lapok kétségtelennek tartják, hogy Cheron utódnak, Georges Bonnetnek nem lesz könnyű dolga az állami pénzügyek szanálása körül.

Az új pénzügyminiszter egész éjszakan át dolgozott a szakértőkkel, mert elgondolásainak főbb alapelveit a pénteken ismertető kormánynyilatkozatban Daladiernek már ismertetnie kell a törvény-

hozással.
Pénteken az Elysée palotában államtanácsot tartott, amelyen véglegesen meg fogják állapítani a Daladier-kormány programnyilatkozatát.

A kormány a csütörtökön tartandó minisztertanácsi ülésen szövegezi meg a törvényhozási ismertetésre kerülő kormánynyilatkozatát.

Egyébként tegnap egy a kamara, mint a szenátus elfogadta a február hóanpra szóló költségvetési provizóriumot. A javaslatot a törvényhozási Cheron, a leköszönt előző kormány pénzügyminisztere ügyvivő pénzügyminiszterként képviselte s ebben a minőségben tartotta meg pénzügyi expozéját a provizórium feletti szavazás megtartása előtt.

A bécsi Duna-csatornán horgonyzó hajók zátonyra kerültek. Bécsből jelentik a Duna-csatornán horgonyzó hajók a példátlanul alacsony vízállás miatt zátonyra kerültek. A parton állandóan nagy embertömegek nézik a szárazra vetett hajókat.

legborzalmasabb vérengzésének.

Az előkelőség kötelez és az előkelőség Berchtold urat, cinkostársával együtt, a világháború kirobbantására kötelezte.

Ő és társasága persze azt hitte — s eme hiedelem jellemző a mindenkori „előkelők politikai éleslátására, — hogy a monarchia csapatai majd amolyan díszfelvonulást rendeznek a kis, agyonnyomort Szerbiában s pár hónapos diadalmenet után a rendjelek és pozíciók úgy fognak potyogni a császári kegy egéből, mint ősszel a döglött legyek.

Ez a kis tévedés tízenegy millió ember életébe került és ráadásul a monarchia régen esedékes széthullásába.

Berchtold ur most azt szeretné bizonyítani, hogy nem ő tévedett, hanem a történelem.

A hajdani monarchista gentleman most szeretne az idők gentlemanlikéjéhez alkalmazkodni.

Ezért ült le íróasztalához, hogy memoárjait megírja.

Biztosak lehetünk afelől, hogy a memoár tele lesz „szenzációs” diplomáciai dokumentumokkal, melyek mind Berchtold ártatlanságát vannak hivatva bizonyítani.

Azonban kár a gőzért.
Az egész világ tudja, hogy a Szerbiának szóló hadüzenetet ugyanilyen ham-

sított dokumentumok alapján írta alá annak idején a vén császár, aki pedig békében szeretett volna meghalni, annál is inkább, mert fenséges ösztönével megérezte, hogy a világháború a Habsburgok trónjába fog kerülni.

Berchtold ur érzi, hogy a történelem ítélőszéke előtt sohasem fog, mert nem kaphat felmentést — éppen ezért arra fanyalodott, hogy saját maga mossa saját magát ártatlanul fehérre.

Amilyen könnyen fog ez menni neki, éppolyan nehéz lesz a világgal elhívtetni tisztaságát, még „dokumentumai” alapján is.

Egyetlen dolgot talán be tud bizonyítani a volt külügyminiszter, nevezetesen azt, hogy korlátoltasága feletté állott rossz hiszeműségének.

Ez bizonyos tekintetben mentőkörülmeny, főleg egy galáns gentleman számára, de ami az eredményt és főleg annak borzalmaságát illeti: egyremegy, hogy korlátoltaság, vagy rosszhiszeműség idézte-e fel, a borzalmas vég okait.

Berchtold gróf tehát írhatja memoárját, pénzt is kereshet vele, de ezekkel az emlékezőkkel csak egyetlenegy embert fog megtéveszteni, vagy megvigasztalni — önmagát.

Esetleg még néhány, életben lévő cin-

VILÁG TÜKRE

Victor Adler

I.
Egy jószimatu bécsi ujságró, Max Ermers, elsőnek írta meg most Victor Adler-nek, az osztrák szociáldemokrata párt megteremtőjének, szervezőjének és politikai hatalmasságá fejlesztőjének élet rajzát. (Wien, Dr. Hans Epstein-Verlag.)

Testes kötetre, vagy négyszáz oldalra nőtt ez az életrajz. Mert Ermers nem állott meg a csapott vállu, Nietzsche-fejú „doktor urnak”, az osztrák szociáldemokrácia — furán cseng, de Adler ez volt — diktátorának életleírásánál. Képt adja mindazoknak a politikai és kulturális megmozdulásoknak is, melyek a kort és Adlernek lelki arculatát kialakították. Végeredményében Adler lelki szülőltének, az osztrák szociáldemokrata pártnak fejlődési történetét kapjuk ebben a könyvben.

Adler nagynémet volt a politikai pályája kezdetén. Tagja Schönerer vezérkarának. Schönerer némely habozások után antiszemitává vedlik. Feleségének nagyapját még Léb Schmul Kohnnak hívták. Ez a tehertétel csak késlelteti elhatározását, de nem képes meggátolni, hogy Schönererből faji alapon álló zsidófaló ne váljék. Adler viszont — már diákkorában erősen foglalkoztatták a szociális problémák — marxista lesz. De nagynémet multjának némely csökevényei ismétellen kiütöközik belőle. A legnagyobb aról a háboru folyamán.

A világháboru problémáihoz ismétellen sovíniszta német hangnembem szólt hozzá a bécsi hivatalos munkáslap, az Arbeiter Zeitung. Fiának, Fritz Adlernek Strügg osztrák miniszterelnök ellen leadott revolverlövései az első félreérthetetlen szociáldemokrata szembehelyezkedés Ausztriában a háboru ellen.

Adler fellépése előtt nem volt egységes osztrák munkáspárt. Csak töredékek tevékenykedtek. És ez a tevékenység, egy-némely féktelen és ostoba anarchista kilengésen kívül, egymás elleni csuf marakodásban állott. Adler kibékíti, összeterele a fenekeköt és — 1888, Hainfeld — megteremti az osztrák szociáldemokrata pártot, mely aztán az ő böles taktikája, szervezőképessége, publicista és — a kezdetben dadogások után nagy meglepetés — szónoki zsenije révén, de nem kisebb mértékben az ipari konjunktura jóváltából, szédületes magasságokba emelkedik. Az ideggyógyász Adler a tömegpsyche kitűnő ismerőjének bizonyult, pompás gyakorlati érzékű pártvezérnek, aki hatalmas apparátust teremtett a munkásérdekek védelmére, meghódította számukra a parlamentet és elvezette az ő munkásnépét a köztársaság ígért földjére.

Ermers Mózessel példálódzik. Ez a hasonlat persze csak némely módosításokkal állja meg a helyét. Adler-Mózes maga is eljutott az ígért földjére, a világháboru romhalmazából kiemelkedett osztrák köztársaságba. Ime az első dögöcsge a hasonlatnak. Azonban csak alig néhány napját adatott megélnie a köztársasági korszaknak. Megérte, hogy lóhátról, felsőbbbbségen tárgyalhatott a császárral, akiről nagygyunyosan megállapítja, hogy egész helyes Bezirkshauptmann, azaz szolgabíró lett volna talán, de csak talán, belőle. Még külügyminiszterkedik nagybetegben néhány napig. De a beteljesülést, a köztársaság szervezetének teljes kiépítését már nem éli meg. A betegágyán egyre elismételgeti: Nem fél a haláltól, de nagyon nem szivesen hagyja itt most az élők világát, mert erősen kíváncsi a közeli jövőben elkövetkezendő eseményekre.

II.
Adler zsidó volt, férfikora kezdetén szüleiével együtt kikeresztelkedett, prágai származásu, egyebekben azonban tipikus bécsi zsidó, aki nagyburzsoa környezetben, palotában nőtt fel és lakájjal hozatta fel szegény páciense számára a pince kincseiből az erősítőnek szánt óbort. Ermers azt tartja, hogy Adler mindvégig zsidó és burzsoa maradt. Burzsoának maradását példákkal is tudja

igazolni: olaszországi, sőt montecarlói utazásokkal, kártyával és kávéházzal, tulfinomult esztétikai hajlandóságával, vágyakozásával jőlni, jólétözött és kimosdott emberek után. A zsidó érzésének megmaradására nincs ilyen, sőt nincs semmiféle példa. Ellenkezőleg bizonyos, hogy Adler a maga zsidó származását a párt tehetetlenségének ítélte, hogy nemzive- sen engedett fel még több zsidót a párt parancsnoki hidjára, nehogy ezzel is súlyosbítsa a helyzetét, hogy az Internacionálé tárgyalásain — ezt nem Ermerstől, hanem más forrásból tudom — nem engedte szavá tenni a zsidókérdést, majd kényszerhelyzetben különös rezolúciót fogadtatott el, mely egyképpen elítéli az antiszemitizmust és... a philosemitizmust és mindkettőt a kapitalizmus mesterkedésének minősíti. Az osztrák antiszemitizmusnak egészen a szociáldemokráciáig előrenyomult hullámai ellen — kenyeres-pajtása, Pernerstorfer is, komisz antiszemitá kiszólásokat engedett meg magának a magánéletében és Engels a legnagyobb nyilvánosság előtt mosta meg emiatt konok fejét — Adler sohasem lépett fel erőlyesen és a zsidókérdés megoldását a zsidók eltűnésétől remélte.

Hogy mérges höröcskéként rontott a miniszterelnökség hórühorgas portására és megpfozta, mert egy nyomorult zsidó házal kibredalásán, portékájának szét-szórásán kapta rajta — ez az igazságkereső, az elnyomás ellen fellázadó emociója volt csupán ösztönzerű odaállás a gyenge mellé, de korántsem a zsidó érzés fellángolása a ráülepedett vastag hamuréteg alól — amint ezt Ermerstől feltüntetni szeretné. Az is, hogy Adler valamelyik négyülésen így kezdte a beszédét: „Ich, der Jude Adler“, szónoki fogás volt csupán, épúgy, mint az a másik kiszólása, amellyel — egyébként az igazságnak megfelelően — azt szögezte le, hogy az antiszemiták pártjában több zsidó vezérkedik — hiszen a fáma Lueger családfáját is kikezdte —, mint a zsidónak szidalmazott szociáldemokrata pártban.

Valahol mélyebben kell keresnünk a keresztvív által szét nem mászott össze függést Adler és a zsidóság között. Ermerst érzi ezt és egészen váratlanul — korábbi gyenge próbálkozásai után egészen meglepetésszerűen — üstökön ragadja a problémát. Erdemes szöszert idézni, amit ebben az összefüggésben ír:

„Külön munkát kellene írni a zsidóság- nak és a szocializmusnak egybefüggéséről. Nem véletlen, hogy történetesen a zsidókban, hogy csak két súlyos példát említek, Lassaleban és Marxban öltött modern, realiztikus, földből sarjadt, politikai és történelmi alakot az ősi sivatagi népek hite a Messiásban, aki a földnek és a világnak az emberszeretét és igazság rendjét lesz elhozandó. Mig a kereszténységéből sarjadt szocialista gondolkodók nak álmódó utópizmusában jódag szociológiai tulvilág is foglaltatik. Erdemes lenne alaposabban megvizsgálni azt a tényt is, hogy a zsidó szocialisták és sorukban Adler is, az állami hatalom megszerzésével akarják a szocializmust megvalósítani, míg a keresztény szocialisták negligálják az államot, felosztására törnek és gazdasági csoportok szabad, minden tekintély nyomásától mentes szervezetre akarnak az új világrendet felépíteni.

III.

Szobra ott áll az osztrák parlament épülete előtt. Mint a zsidó alkotóerő és a magasabb eszmékért mindent feláldozó zsidó altruizmus kővé vált bizonyossága. (Bécs) (g. s.)

Nyomda- anyagot

dürschus quadrát cimrást is a ógy méhnyiségben keresünk megvételre

Cím a kisdóban

Select Muzgó Nagy bemutató!

Magda Schneider

„Post-Restant“ (Hal ó itt szerelem)

a szezon legnagyobb operett-slágerében, a többi fészerepekben:

FRITZ SCHULTZ — RALF von GOTH PAUL KEMP

Franciaország a revíziós mozgalom élére áll?

Párizs, február 1. A radikális République közli, hogy Pierre Cot külügyminisztériumi helyettes államtitkár legközelebb szenzációs kezdeményezést fog tenni Genfben a Népszövetségnél a békeszerződés revíziója tárgyában. Azt fogja ajánlani, hogy a Népszövetség nevezzen ki egy bizottságot, amelynek feladata lesz elsősorban kimondani, hogy a szerződések revíziója időszerű, s aztán meg kell állapítani az eljárás módjait.

A Népszövetségben a határozat meghozatalához elegendő az egyszerű szótöbbség s nem kell hozzá egyhangú határozat. Azt fogja indítványozni Pierre Cot, hogy a kérdés eldöntését ne utalják a hágai döntőbíró elé és egyáltalán ne biz-

zanak meg vele szakértő döntőbizottságot hanem az érdekelt államok közvetlenül tárgyaljanak egymással, mert ha nemzetközi szakértőket vonnak a tárgyalásokba, akkor az eljárás csak bonyodalmas és hosszadalmas lenne.

Franciaországnak nincs vesztenivalója — mondja a République — mert senki sem teheti számára vitássá Elszász-Lotharingiát, A Saar-kérdés is tisztázva van, Malmédy és Eupen kis községek miatt pedig nem lehet konfliktus. Maradna Danzig és a felszülizsiai kérdés, továbbá a gyarmatok. A tárgyalásoknak e részben a gyarmati mandátumok revíziójával kellene kezdődnie.

A Bukarestben leleplezett kémszervezet vezetője négy különböző helyre címzett leveleit és pénzküldeményeit

Bucuresti-Bukarest, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti államrendőrség folytatja a postán leleplezett kémszervezet letartóztatottjainak ki- hallgatását. Tegnap arra terjedt ki a nyomozás, hogy Tewekelew életkörülményeit megállapítsák. Kihallgatták a kémszervezet vezetőnek a házigazdáját, Eliza Lisi asszonyt és unokaöccsét, Araton Himest. Mindketten részletes felvilágosításokat adtak Tewekelew életmódjáról.

Tewekelew rendszeresen kapott dollárküldeményeket külföldről. Amikor a dollárok eredetét érdeklődtek nála, azt mondta, hogy egy nagy amerikai öröksége van, máskor pedig azt állította, hogy szüleinek az egyik berlini bankban nagyobb dollárbetétje van. Ezek az ő jövedelmi forrásai.

Tewekelew költséges életmódot folytatott és minden megjegyzés nélkül ki- fizette az összes számlákat, melyeket házigazdái benyújtottak neki. Ezután még informálta a házigazda a rendőrséget arról is, hogy kik keresték fel a kásán Tewekelewet. Megállapították, hogy a kémkedési ügy fővádlottja egy szerre négy helyre kapta a levelezéseit és a pénzküldeményeket.

A saját lakására érkezett küldemények kívül az állatorvosi intézet kapusához is jöttek levelek. A kapusnak Dragoslavski Mihály néven mutatko-

zott be és megkérte, hogy az erre a címre érkező leveleket tegye félre, míg ő felkeresi. A harmadik címe Petar Valcov volt és ezen a címen egy fiatal egyetemi hallgatóhoz érkeztek levelei. A nyomozás megállapította, hogy sem a portás, sem pedig a diákány nem tudta, hogy mit tartalmaznak a levelek.

A negyedik cím Boris Ivanov kereskedő volt, ahová a levelezésnek és a pénzküldeményeknek nagyobbik része érkezett. Ivanovval Tewekelew szoros összeköttetésben volt és amikor a pénz- küldemények késve érkeztek, nagyon gyakran tőle kért kölcsönöket. Miután Ivanov vanus lett a hatóságok előtt, ideiglenesen őrizetbe vették.

A nyomozásban igen jelentékeny részt vesznek a postaigazgatóság főtisztviselői, akik részletes információkkal látják el a sziguranat arra vonatkozólag, hogy milyen iratok és levelezések kerültek a kémeken keresztül a szovjet kezébe.

A nyomozás még néhány napig fog tartani. A sziguranca detektívjeinek ugyszólván rekonstruálni kell az egész kémszervezet munkáját, hogy megállapíthassák, milyen módon jutottak a kémek a legfontosabb iratokhoz. A postaigazgatóság egyébként ma felfüggesztette mindazokat a tisztviselőket, akik a kémkedési ügyben kompromittálva vannak.

A vád koronatanujának vhartkeltő vallomása a szeszmonstre-pör főtárgyalásán

Radu Vasile „attól fél“, hogy a szászfenesi szeszgyárban meg- gyl. kolják, ha felcmentést tesz. A védelem tiltakozása ellenére megeskették a koronatanut

Cluj-Kolozsvár, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék kedden délután folytatta a tanukihallgatásokat a feketeszesz perben. Elsőnek Radu Joan a szászfenesi szeszgyár ellenőre került sorra, aki a vizsgálóbi- rónál súlyosan terhelő vallomást tett a vádlottakra. Radu a törvényszék előtt tett vallomását azzal kezdte, hogy fen- tartja a vizsgálóbíró előtt elmondottakat.

Radu Joan 1931 február 18-án foglal-

ta el hivatalosan az állását a szászfe- si szeszgyárban, de — vallomása szerint — már február 17-én bizonyos rendelle- nességeket konstataált a gyár vezetésé- ben. Mindazonáltal átvette hivatalát és miután a könyveket rendben találta semmi kifogást nem emelt. A tanu el- mondta továbbá, hogy a rendellenessé- gek egész ottléte alatt fennállottak és hogy számos alkalommal látta Kör- nert, amikor a szeszmérőgépet tetszé- se szerint állította le. Ez és egyéb jog-

talanságok ellenére Radu továbbra is hallgatott s — mint ő mondja — a meg- figyelés állásponjtára helyezkedett.

Az ügyvédek kérdés özőne A védelem részéről dr. Sipsom buka- resti ügyvéd szólalt fel elsőnek, aki azt kérdezte a tanutól, hogy ha ő, mint lel- kiismeretes állami hivatalnok, naponta konstataált rendellenességeket, akkor mi- étr nem értesítette legalább egyetlen al- kalommal erről a repülőbizottság tag- jait, vagy a pénzügyigazgatóságot. A tanu erre azt válaszolta, amit előbb is elmondott, hogy ő egész idő alatt figyel- te az eseményeket és szándékosan nem tett jelentést a szeszmanipulálásokról. Dr. Kertész tette fel a következő kér- dést a tanunak, hogy miképpen lehetsé- ges az, hogy

valaki ellenőr létére naponta 7 hi- vatalos aktát írjon alá, melyről tud- ja, hogy hamis adatok és hamis ke- reskedelmi ügyletek alapján ké- szültek el?

A tanu erre a vádlottak óriási konsternációjára azt válaszolta, hogy a szász- fenesi szeszgyárban

olyan anarchia uralkodott, hogy ha- ő az igazság érdekében valamelyes lépéseket tett volna, úgy az életét és testi épségét kockáztatna volna

A tanukihallgatás az esti órákig tartott majd szerdán reggel folytatta Radu Joan a vallomását.

Szerdán reggel szembesítették Radu Gyalu Rosenberger szeszfelügyelővel, a repülőbizottság tagjával. Radu to- vábbra is fenntartotta a vallomását. A törvényszék ezután megakartta esketni Radu Joan, de a védelem tiltakozott az eskü kivétele ellen. Dr. Mircea Georgescu szólalt fel elsőnek, aki azt hangsúlyozta ki beszédében, hogy Colfescu ügyésznek, aki sokat beszél az ő híres pártatlanságáról, most kellene megmutatnia és behízonytania állítá- sait. És mint a perrendtartás is mond- ja, nem akkor kell letartóztatnia a ha- mis tanut, ha az felmentő, hanem ha terhelő vallomást tesz a vádlottakra. Mircea Georgescu után dr. Kertész szó- lalt fel és tiltakozott a védők nevében az eskü kivételé ellen, valamint kérte a törvényszéket, hogy a tanu megeskete- sét fűggeszék fel az Adamescu szesz- inspektor kihallgatásáig. A törvényszék pár pernyi tanácskozás után megeskete- te Radu Joan Irimies Joannal együtt, ami ellen a védelem semmisségi panasz- sal élt.

Ezután Klein Miksa dr. szólalt fel, aki kérte annak jegyzőkönyvbevételét, hogy Rotschild Sándor a letartóztatott vádlott délelőtt 11 óráig nem tartózkodott a tárgyaló- teremben

A törvényszék ezután néhány jelen- téktelen tanunak — köztük Hirsch Mó- rienak, Grün Józsefnek, Fihlhausen Fe- rencnek, Krausz Dávidnak és Abraham Izsáknak a kihallgatásával befejezte a szerdai tárgyalást.

Nagy Palesztina kirándulás rendez az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség

Timisoara-Temesvár, február 1. Az E. Zs. N. Sz. kisintézőbizottsága az ala- pokkal egyetértésben egy nagyszabású Palesztina kirándulás megszervezését ha- tározta el. A kirándulást minden valószí- nűség szerint az április 22-én Konstancá- ból induló Dácia hajóval fogják levezetni

Közelebbi részletek tekintetében végle- ges információt még nem adhatunk, azon- ban már most közölhetjük, hogy a hajó jegyek árai a következő összegekbe fog- nak kerülni:

Konstancától Konstancáig I. oszt. 12.000 lej, II. oszt. 8600 lej, III. oszt. 4300 lej, IV. oszt. 2800 lej.

Az első és másodosztályú áron a hajón való étkezés is benne foglaltatik. Fenti árat a Román Hajóársaság (S. M. R.) csak nagyszámu jelentkezők ese- tén (legalább 50-nél több résztvevő) fog- ja megadni.

A kisintézőbizottság a szervezést már teljes intenzitással végzi és érintkezésbe lépett az illetékes fórumokkal Palesztiná- ba a programnak minél gazdaságosabb és célszerűbb összeállítása érdekében.

Az érdeklődők forduljanak a Zsidó Nemzeti Szövetség központjához (Timi- soara, Bul. Berthelot No. 4.) vagy az er- délyrészi Palesztina Hivatalhoz Cluj, Piata Unirii 22., II. em.

Hitle

Berlin, fe- dekbén és a a szervezés- ség ellen, a az alkotma- mokratapár- A baloda- lenzéki har- kotmányos szociálisták- veikhez, m- szolgáltatás- kalmat arra- igénybevéte- letérhessen- Egyidejű- vezérőbizo- szövetség- tottak Sajt- nem törté- vezetek rés- folyamathat- A Rajna- sajtóorgán- munkásság- nek a vad- nista agitá- munkahely- A sztrájk- ban is alig

Berlin, f- tertanású- prelatússá- ról s közöl- lyeket a c- választás- tott neki. centrumna- nács soroz- tárgyalni- A centru- nek ányu- állást tartá- állásfoglal- Valószínű- a birodalm- venni a sz- ja tenni a- tett bizalm- söt. Feltűnés- Germania- kezeli az

A lap az- rumnak- szab

Ennek ellé- nem nagy- elhatározás- Az angó- hogy a né- rékkötője- gördíteni- birodalmi- fog kérti- félévi tür- Ugyancs- közlik azt- zeti párt- fog hatni

Emellet- nek mo- agitator- benne

A City- sikh pé- infláció- már bizo- irányban- van szánc- lom hitel

A kom- különböz

Báli divat színekre régi ruhákat is olcsón fest, tisztít Czink

A baloldal lázasan szervezkedik Hitler uralma ellen

A szociáldemokraták és kommunisták az alkotmányos Hitler-kormánynak is hadat üzentek. A szocialisták az általános sztrájk ellen, a kommunisták az általános sztrájk mellett agítálnak. Hitlerék sorozatos minisztertanácson tárgyalják a kormányprogramot

Hitler még nem adott választ a centrum kérdéseire

Berlin, február 1. A munkásnegyedekben és az üzemi tanácsokban folyik a szervezés munkája az ellen a lehetőség ellen, ha a Hitler-kormány letérne az alkotmányosság útjáról. A szociáldemokratapárt nyugalomra inti híveit.

A baloldali pártok a legerőteljesebb ellenzéki harcot készülnek indítani az alkotmányos Hitler-kormány ellen is. A szociálisták felszólítást intéztek párti vezetők felé, hogy a rendkívüli hatalom igénybevételével, vagy más formában letérhessen az alkotmányosság útjáról. Egyidejűleg a szociáldemokrata párt vezérőrbizottsága és a szakszervezeti szövetség vezetősége értekezletet tartottak a Sajtóközlés iránt ezidőszáig még nem történt intézkedés a baloldali szervezetek részéről. Tanácskozásai még folyamatban vannak.

A Rajna-vidéken a szociáldemokrata sajtóorgánumok felhívást intéztek a munkássághoz aziránt, hogy ne engedje nek a vadsztrájkra vonatkozó kommunista agitációnak s maradjanak meg munkahelyükön.

A sztrájk-vezényszónak Wesszfáliában is alig van fogantatja.

A centrum ellenségesen kezeli Hitlert

Berlin, február 1. A birodalmi minisztertanács ülésén Hitler beszámolt Kaas prelátussal folytatott tanácskozásairól s közölte azokat a kérdéseket, amelyek a centrumpartii vezetőpolitikus válaszadás céljára írásban átnyújtott neki. Hitler még nem válaszolt a centrumnak. A birodalmi minisztertanács sorozatos üléseken naponta fogja tárgyalni a kormányprogramot.

A centrum várja Hitler választ. Ennek átnyújtása után azonnal frakcióülést tartanak, hogy döntsenek végleges állásfoglalásuk felől.

Valószínűnek tartják, hogy a centrum a birodalmi gyűlés ülésén nem fog részt venni a szavazásban s ezzel lehetővé fogja tenni a Hitler-kormány ellen betervezett bizalmatlansági indítványok elvetését.

Feltűnést keltett Berlinben, hogy a Germania centrumpartii lap ellenségesen kezeli az új kormányt.

A lap azt hangoztatja, hogy a centrumnak semmiféle felelősségben nem szabad osztoznia Hitlerrel.

Ennek ellenére azt hiszik, hogy a sajtó nem nagy befolyással lesz a centrumpartii elhatározásaira.

Az angol lapok például biztosra veszik, hogy a német centrumpartii nem lesz kevésközöje Hitlernek és nem fog akadályt gördíteni a kancellár útjába, amikor a birodalmi gyűléstől olyan felhatalmazást fog kérni, hogy adjanak kormányának felévi türelmi időt.

Ugyancsak a londoni sajtóorgánumok közlik azt a nézetüket, hogy a német nemzeti párt konzervatívizmusa mérséklőleg fog hatni Hitler lendületére.

Emellett a nemzeti szocialista vezetők most meg kell mutatniuk, hogy agitátori tehetségük kívül rejlik-e benne államférfiúi képesség is.

A City köreiben biznak Schwerin-Crosigk pénzügyministerségében, aki az inflációnak meggyőződéses ellenége és már bizonyítottan szolgáltatót abban az irányban is, hogy a békés megegyezést van szándékában keresni a német birodalom hitelezőivel is.

Készül a vörös egységfront?
A kommunisták mára virradó éjszaka különböző tanácskozásokat tartottak. Igy

értekezletre ült össze a kommunista üzemi bizalmiférfiak tanácsa. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy megteszik a szükséges előkészületeket a nagy ellenállás kifejtésére és kimondták, hogy a kommunista és a szociáldemokrata munkásság egységfrontjának megalakítására feltétlenül szükség van. Az üzemek bizalmiférfiai elhatározták, hogy egy tizenötös bizottságot alakítanak, amely nyolc szociáldemokrata és hét kommunista üzemi bizalmiférfiből áll.

Ezzel egyidejű jelentés szerint Halleben, Wupperthalban, Mörthben és Schweinfurtban véres összeütközések voltak nemzeti szocialisták és kommunisták között.

A nemzeti szocialisták berlini lapja, a Der Angriff a zavargásokkal kapcsolatban bejelenti, hogy a provokációkra az új birodalmi kormány olyan éles rendszabályokkal fog reagálni, amelyeket a rendezzavaró kommunistákkal szemben még egyetlen kormány sem kockáztatott meg.

Politikai körökben valószínűnek tartják a kommunisták sajtójának betiltását s ha az összeütközések elfajulnak és napirenden maradnak, a párt működésének betiltását is.

Ennek ellenére a kommunistapárt az ipari vidékeken Hitler uralomra kerülése miatt hatalmas agitációt fejt ki általános sztrájk proklamálása érdekében. Az erőfeszítésnek eddig sehol sem mutatkozik eredménye, még a Ruhr-vidéken sem, ahol pedig a kommunisták nagy reményeket fűztek a sztrájkpropagandához.

Breslauban az előfordult súlyos politikai összeütközések miatt betiltották a kommunisták csoportos felvonulását és gyűléseit.

Egyidejűleg a thüringiai kormány betiltotta a politikai sztrájkokat és az új birodalmi kormány elleni tüntető felvonulásokat és gyűléseket. Ugyancsak a kommunista Alarm kiadványát elkobozták.

A távozók és a távozóandok
Berlin, február 1. Hindenburg elnök bucsukihallgatáson fogadta Schleicher

Fertőtleníti a szájat, torkot.
volt kancellárt. Lehetségesnek tartják, hogy Hammerstein tábornok, a Reichswehr főparancsnoka távozik helyéről. A döntés von Blombergnek, a Hitler-kormány új hadügyminiszterének kezében van.

Hammerstein bizalmas barátja volt Schleichernek és így érthető, hogy most levonja a volt kancellár különös eltávolításának következményeit. Még nem lehet tudni, hogy ki lesz a német hadsereg új főparancsnoka.

Von Papen átvette Poroszország főbiztosságát. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy nem valószínű, hogy Luther dr. a Birodalmi Bank elnöke átadja helyét Schacht volt bankelnöknek.

Berlin, február 1. Hitler és Dollfus osztrák szövetségi kancellár között az új birodalmi kormány megalakulása alkalmából üdvözlő táviratváltás volt.

Hitler választani akar?
Berlin, február 1. Beavatott helyről származó legújabb közlések szerint Hitler tegnap Kaas prelátussal folytatott megbeszélései során nem nagyon igyekezett rábírni a centrumpartii vezérét a kormány támogatására,

mert választani akar.
Ugy hírlik hogy a centrum fenntartotta döntését a kormány birodalomgyűlési beavatkozásáig.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint a kommunisták folytatják a külvárosokban és a munkásnegyedekben az általános sztrájkra irányuló agitációt. Számos röpiratterjesztőt az új folyamán is őrizetbe vettek Berlinben.

A rajnaweszfáliai iparvidéken több városban folytatódott az összeütközések provokáló kommunisták és a nemzeti szocialisták összeütközései.

Gyárfás Endre súlyos vakbéloperáción ment keresztül

A kémgyanu alapján letartóztatott újságíró a Zsidó Kórházban megoperálták. Néhány napon belül Bukarestbe küldik a Gyárfás ellen produkált irások bizonyítékait

Cluj-Kolozsvár, február 1. (Az Uj Kele tud.) Mint ismeretes, Gyárfás Endrét, a kémkedéssel gyanúsított kolozsvári hírlapíró a táblai vádtanács határozatának értelmében ismét letartóztatta a rendőrség. Gyárfást a Zsidó kórházból vitték át újra az ügyészségi fogházba, ahol ezután orvoskértői vizsgálatot rendeltek el annak megállapítására, hogy szüksége van-e Gyárfásnak gyógyszerelésre és házi őrizetre vagy se. Dr. Kernbach Mihály és dr. Pop Alexandru egyetemi magánta

nárok az ügyészségi fogházban megvizsgálták Gyárfás Endrét és megállapították, hogy a kémkedéssel gyanúsított fiatal újságírónak akut vakbélgyulladás van, amely azonnal sebészi beavatkozást tesz szükségessé.

Gyárfás Endrét visszavitték a Zsidó kórházba, ahol tegnap súlyos vakbél operáción ment keresztül. Gyárfást operáció közben kellett narkotizálni, mert a műtét közben bizonyult be, hogy komplikációk vannak, amelyek a gyenge

szervezetű újságíró nagyon megviselték volna éber állapotban. Az operáció sikerült, de Gyárfás állapota még nem kielégítő.

A hivatalos szakértői vizsgálatra vártó iratokat néhány nap múlva küldik fel a semmitőszék írásszakértőjéhez Bukarestbe és ettől a szakvéleménytől függ Gyárfás sorsa. Amennyiben az kedvező lesz, a vizsgálóbíró haladéktalanul el fogja rendelni a szabadlábra helyezését.

Többezer főnyi munkás megostromolta a ploesti-i Astra Romana igazgatóságának épületét

Óriási munkás tüntetés robbant ki Ploestiben 22 munkás elbocsájtása miatt

Ploesti február 1. (Az Uj Kele tud.) Tegnap hatalmas munkástüntetés zajlott le Ploestiben, melynek során mintegy 3000 főnyi munkástömeg megostromolta az Astra Romana petróleumvállalat igazgatóságának épületét. A tüntetés huszonkét munkás elbocsájtása miatt robbant ki a munkások között. Január elsejével ugyanis a gyár és munkások között új kollektív szerződés lépett életbe és eszerint a gyárigazgatóság egyetlen munkást sem bocsáthat el. Ennek ellenére szombaton husz, kedden pedig újabb két munkásnak mondtak fel.

Kedden délután a munkások küldött sőtleg keresték fel az igazgatóságot, azonban Bussi és Moisescu igazgatók nem fogadták a munkádelegációt. Este, mikor a 4000 munkást foglalkoztató üzemben befejezték a munkát, valóságos emberáradat özönlött a gyár igazgatósága felé. A finomított és a pet-

róleumtelepről kiözönlő munkások a gyárépület előtt újabb tömeggel találkoztak és néma tüntetést rendeztek az igazgatóság ellen.

Nagy csoport rendőr érkezett ki a helyszínre. A hatósági erősítés láttára a munkások között izgatott hangulat lett urrá Tumultus keletkezett, majd a rendőrök sortűzet adtak a levegőbe. Erre a munkások azzal feleltek, hogy kő és fadarabokkal megostromolták az igazgatóság épületét és a fronton lévő összes ablakokat bezúzták. A petróleumtelep összes szirénái megszólaltak és veszélyt adtak le.

Ekkor az összes petróleumtelepek munkásai is az Astra Romana épülete köré csoportosultak, úgy, hogy több ezer főnyi tömeg tolongott a petróleumfinomító körül. A rendőrség katonai segítséget vett igénybe, csendőri és katonai csapatok érkeztek, amelyek a

gyár épületét körülfogták. A szolgálatos ügyész, a rendőrkészvezető, a szigurancafőnök, a munkaügyi felügyelő is megjelent a helyszínen. Az izgatott hangulatot végül a gyár néhány mérnöke csillapította le, akik a munkások közé vegyültek és sikerült a gyártól való eltávolításra rábírni. Este nyolc órakor az igazgatóság nyilatkozatot olvasott fel a tömeg előtt, amelyben közölte magát a kollektív szerződés betartására és hogy a hatóságok a tüntetésben résztvevő munkások közül senkit nem fog letartóztatni.

— Elfogadta a csehszlovák képviselőház az izzólámpaadó javaslatot. Prágából jelentik: A csehszlovák képviselőház elfogadta az izzólámpaadó javaslatát. A törvényt március elsején léptetik életbe. A csehszlovák államkincstár évi 10 milliárd cseh koronát vár ettől az adómentől.

Premiér!!
Corso mozgó

Gustav Fröhlich Tájékoztató fiú

Hermann Thimig
Lucie Englisch
Ida Wüst

Zsidó közélet Máramaros- szigeten

A szigeti zsidó közélet arénájában néhány hét óta élénk tevékenység tapasztalható. Rendezvények, kultur-demonstrációk, társadalmi akciók és megmozdulások egymást követik. Máramarossziget szintisza zsidó karaktere ilyenkor bontakozik ki a maga teljes egészében. Az alábbiakban csokorba foglalva leadjuk a szigeti zsidó közélet néhány fontosabb mozzanatát.

Bialik, a héber költőfejedelem 60. születésnapját méltó keretek között ünnepelték meg a szigeti hebraisták. Az elmúlt vasárnap jubileumi ünnepélyt rendeztek a költő tiszteletére az Árvagon-dó nagytermében és az ünnepély legfőbb érdekessége az volt, hogy három órán keresztül tisztá héber műsort adtak. Az is hozzátartozik az érdekességhez, hogy a héber műsor három órán keresztül a zsufolásig megtöltött terem közönségét lebilincselte. Az ünnepélyt dr. Fried Abraham nyitotta meg, aki súlyos vértetű, cizellált héber nyelven mondotta el prólogusát. Utána Koffler Mózes méltatta Bialik irodalmi munkásságát és szerepét a zsidó reneszansz-mogalomban. Majd Appel Dávid beszélt Bialik vallásos vonatkozású műveiről, Rottenberg szépen szavalt Bialik El haccipor című versét, mely egyben a költő első napvilágot látott írása. Befejezésül Kornbaum, egy zsidó kisdíák, kitűnő szefárd akcentussal szavalt Bialik gyermekverseit. Az ünnepélyen kimondották a héber világszervezet szigeti tagozatának a megalakulását és ezzel a kultur-demonstrációval lezárult az évad sikerült, lélekemelő ünnepélye.

A szigeti zsidó kórházi Nőegylet a napokban tartotta meg évi közgyűlését. Az egyesület, mely a jótékonykodás terén a máramarosi egyesületek között vezető szerepet visz, Stauber Hermanné vezetése alatt áll. Az egyesület jelentéséből, amit a közgyűlés elé terjesztettek, kitűnik, hogy 1932. évben az egyesület 1340 zsidó beteget látott el kóser étellel. Ez az eredményes munka a mai viszonyok mellett legelső sorban Stauber Hermanné áldozatkészségének és odaadó munkásságának köszönhető. A közgyűlésen az egyesület elhatározta egy zsidó menház létesítését. Ez a menház, mely a szigeti nincs telen és tehetetlen aggodalmakat veszi gondozása alá, szükséges és régen nélkülözött intézménye a városnak. A tervet Stauber Hermann is magáévá tette és az ő határozott támogatásával a tavaszi hónapokban a szigeti Chevra Kadisa telkén megkezdik az építkezési munkálatokat. A közgyűlésen egyébként megválasztották az új vezetőséget, mely a következőképpen alakult meg: Elnök Stauer Hermanné, diszelnökök Rabbi Teitelbaum Zalmen Lébné, Weisz Izraelné és Jozovits Lipóné, társelnökök Klein Simonné, Kaufmann Baruchné és Perl Jenóné, gondnokok Steinmetz Saul Lébné, Róth Hermanné, Fuchs Edéné, Eisikovits Eliásné és Adler Pinkásné, ellenőrök Mermelstein Dávidné, Hillmann Lipóné, Rösler Chaimné és Jakobovits Ferencné, titkárnők, akik az egyesület adminisztrációs ügyeit is végzik Glück Izidorné és Marmor Rafaelné. Pénztárosnőnek Lébi Emanuelné lett megválasztva.

A zsidó egyesületek által rendezett estélyek, bálók és mástermészetű rendezvények egymást érik. Így 11-én lesz a magánalkalmazottak jelmeztélye a Korona kávéházban. Február 18-án pedig a Sámson Sportklub rendez meg nagy kalikó-estélyt. S miután a prefektus, aki a Sámsonnak megígérte február 18-ra a vármegyeháza nagytermét, visszavonta ígéretét, a Sámson rendezőse most arról értesíti a közönséget, hogy az estélyt minden körülmények között megtartja, mert ha nem kapják meg a prefektura termét, úgy gondoskodnak egy másik terméről. Február 25-én a szigeti orvosok — a Zsidó Kórház Egyesületbe tömörülve — ugyancsak bált rendeznek.

Az elmúlt vasárnap a szigeti Brith Trumpeldor előadást rendezett a Zsidó Kórház Egyesület javára. A színelőadás

a református liceum tornacsarnokában tartották meg. A rendezvény erkölcsi és anyagi isker jégében zárult. Üdvözlő beszédet dr. Sternberg Aladár, a Trumpeldor főparancsnoka, a cionista helyi csoport elnöke tartott. Majd felolvasta saját szerzeményű novelláját. A közönség melegen ünnepelte. Előadásra került a Jeschive bocher című négyfelvonásos jid-

dis operett. A darabban kiváló alakítást nyújtottak: Pollák Frida, Leuchter Manó, Dub Jolán, Klein Dávid, Stern Emil, Birnberg Sándor, Herschkovits Sándor, Taub Muri, Guttmann J., Klein Béla és Bikszenspan Lázár. A szereplők ez alkalommal is megmutatták, hogy Szigeten kiváló emberanyag van a zsidó színjátszás számára és egy hozzáértő rendező ve-

zetése mellett egy színvonalat jelentő játékegyüttest lehetne összeállítani. A rendezés Glanczmann Adolf, Rosenthal Illés, Klein Náci, Bikszenspan Béla és Bikszenspan Tibor éneke.

Egy csokorralvaló a szigeti zsidó közéletből. Mely kidomborítja Máramarossziget város zsidó karakterét.

Mire volt jó a genfi egyezmény?

A külföldi hitelezők két évre hajlandóak felfüggeszteni az amortizációkat, de a román kormány négy évet akar

Nyilvánosságra került a genfi egyezmény szövege. Négy éves megállapodás jött létre a román kormány és a Népszövetség között és erre az időre akar fizetési haladékot kicsikarni a kormány a külföldi hitelezőktől

Bucuresti, február 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A genfi egyezmény szövege ma nyilvánosságra került. Az egyezmény négy szakaszból áll, melyhez két melléklet csatlakozik. Az egyezmény szövege a következő:

1. sz. A román kormány minden lehetőséget elkövet, hogy a költségvetési egyensúlyt helyreállítsa és olyan pénzügyi reformot léptet életbe, amely megfelelő alapot nyújthat Románia pénzügyeinek újjáépítésére.

2. sz. A népszövetség pénzügyi bizottság utján technikai együttműködést létesít a román kormánnyal egy új gazdasági és pénzügyi program megalkotása és annak keresztülvitele céljából.

E célból a tanács ajánlani fogja és a román kormány ki fogja nevezni négy költségvetési év tartamára azokat a szakértőket, akiknek működési körét a második melléklet határozza meg.

Románianak állandó kiküldöttje lesz a Népszövetségnek

A román kormány minden formában támogatni fogja a szakértőket feladatok végrehajtásában. Erre az időre a népszövetség a román kormánnyal egyetértésben pénzügyi szakértőt fog kinevezni, aki egybehangolja a szakértők munkáját és biztosítani fogja a technikai együttműködést a Népszövetség és a román kormány között. A román kormány előkészíti a pénzügyi szakértővel egyetértésben a reform programját. A román kormánynak joga van egy reprezentánsát kinevezni, aki a pénzügyi tanácsal a román kérdéseket megtárgyalja.

3. sz. A népszövetségi tanács szótöbbséggel elhatározta, hogy visszahívhatja a pénzügyi szakértőt, vagy bárkit a szakértők közül abban a pillanatban, amikor meggyőződik arról, hogy működésére nincs szükség.

4. sz. Ez az egyezmény, amelynek francia és angol szövege érvényes, a Románia által való ratifikálásával válik érvényessé.

A mellékletek

Az egyezményhez csatolt mellékletekben egy a román kormány, mint a Népszövetség kölcsönösen megállapítják teendőjüket a technikai együttműködés biztosítására. A román kormány kijelenti az első mellékletben, hogy azonnal végrehajtja a szükséges pénzügyi reformokat, az általános közigazgatási reformot és az adók inkasszálsának reformját, a közkiadásoknak erőteljesebb ellenőrzését, különös tekintettel a minisztériumokra, revízió alá veszi az Autonom Pénztárak működését, a vasutakat és a monopólium pénztárakat kivéve, stb.

A második mellékletben a Népszövetség a szakértőket nevezi meg. A szakértők, akikről az egyezményben szó van a következők:

1. pénzügyi szakértő, 1. kinestári és költészetési szakértő és egy könyvszakértő. A melléklet előírja, hogy milyen kötelezettségeket kell teljesíteniük a szakértőknek.

A genfi egyezmény megkötése után most különös érdeklődés előzi meg a Románia külföldi hitelezőivel való tárgya-

lásokat. Köztudomásu, hogy Románia tárgyalásokat kezdett a hitelezőkkel és ezeknek a tárgyalásoknak a sikerét építették a genfi egyezményre, amelynek ugyszólván nem is volt egyéb célja, mint az, hogy az amortizáció kedvező feltételű fizetésének elérésére a Népszövetség zsirotját mutathassa fel. A genfi egyezmény megkötésének hírével egyidejűleg érkezett az az értesülés is, hogy Párizsban a román kormány megbízottjai és pedig Zăuceanu, Stefan Stefanescu és Tutuc az utolsó tárgyalásokat folytatják a külföldi hitelezőkkel. Szó volt róla, hogy ezeken a tárgyalásokon Lugosanu is résztvesz, aki az egyezmény megkötése után azonnal Párizsba utazott. Ezt a hírt azonban nem erősítették meg, mert mint párizsi jelentés közli, Lugosanu a francia-román kereskedelmi szerződés megkötésén fáradozik Párizsban.

A hitelezőkkel való tárgyalások ez idő szerint a következőképpen állanak:
Mit akarnak a külföldi hitelezők

A román járadékkötvények birtokosainak egyrésze hajlandóan mutatkozott, hogy egy a Berlinben elfogadott könnyebbitést aláírjon és pedig hajlandóan mutatkozna az amortizáció két évre szóló felfüggesztésére és ezután a fizetések újra megkezdődnének, pótlólag fizetve ki az elmaradt két év amortizációját is.

A román delegátusok azonban fenntartották azt a formulát, hogy az amortizációkat négy évre függesztsék fel, tehát a Népszövetséggel kötött egyezmény tel-

jes időtartamára, ez pedig az amortizációk négy évre való teljes felfüggesztését jelentené és a fizetéseket az egyezmény lejártakor kezdenék meg újra.

A hitelezőknek egy másik csoportja súlyosabb fizetési feltételeket kívánt, mint amelyet a kormány tervbevetett. A bizottság mindezekig még nem engedett eredeti álláspontjából.

Miután a kormány a legnagyobb diszkrecióval kezeli a párizsi tárgyalásokat, mindezekig nincsenek pontos értesülések a nagyszabású alkudozás végső eredményéről.

Ismeretes, hogy a Banca Nationala és a kormány között a genfi egyezmény kérdésében ellentétek merültek fel. A Banca Nationala legutóbbi gyűlésén a külföldi szakértők kinevezése ellen foglalt állást, azaz az indokolással, hogy nem látja észszerűnek a kontrol és a pénzügyek irányítása egyrészenek idegen kezekbe való koncentrálsát, amikor ezek nem vesznek részt a bank vezetésének felelősségében. A Banca Nationala szerint a mai nehéz időkben minden kibocsátó intézet ügyvezetésében előállhatnak nehézségek, de ezek nem indokolják azt, hogy külföldi szakértőt delegáljanak a bankhoz. Van belföldön elég szakértő ahhoz, hogy ezt a kontrolt elvégezze.

E pillanatban nem lehet tudni, hogy mire fognak vezetni a kormány és a Nemzeti Bank közötti ellentétek. Mindenesetre a kormány számára nehéz dió lesz a Banca Nationalát a genfi egyezmény irányában kedvezőbb álláspontra hangolni.

Mussolini:

„Ha visszatérnek a normális gazdasági viszonyok, megszűnik az antiszemitizmus“

A duce érdekes beszélgetése Abba Hillel Silver amerikai rabbival

Newyork, február 1. Az amerikai sajtó feltűnő cikkeiben közli azt a beszélgetést, amit Abba Hillel Silver clevelandi rabbi val folytatott Mussolini néhánnyal nappal ezelőtt. Rabbi Silver európai útja során Rómát is meglátogatta és kihallgatáson volt Mussolininél. A beszélgetés folyamán Mussolini szigorú bírálatot gyakorolt az amerikai „technokraták“ mozgalma felett, amely a gazdasági és az egész közélet szigorú szabályozására irányul. Mussolini kijelentette, hogy nem hisz a „technokraták“ uraimában, miután az ember nemcsak a technikai problémák középpontjában él, hanem művészi, politikai és morális szempontokból is nézi az életet. Ezzel szemben szükség van a gazdasági élet ellenőrzésére. A fasiszta Olaszországban — mondotta a duce — az ipar szigorú állami kontrol alatt áll.

Ezután az antiszemitizmusról, annak okairól és lehetőségeiről beszélt Mussolini. Olaszországban nincs antiszemitizmus — mondotta — itt nem létezik felekezeti túrelmetlenség és a zsidók magas pozíciókat töltenek be a faszista államban. A zsidó polgárok teljes egyenjogúságot élveznek. Ifjúságunkat erős nemzeti és vallásos nevelésben részesítjük, gondoskodunk kellő testnevelésükről, de ugyanakkor megértésre és türelmességre is tanítjuk őket.

— Az antiszemitizmus növekedése — fejezte be nyilatkozatát Mussolini — az abnormalis gazdasági nyomorra vezethető vissza. De ha egyszer újra visszatérnek a normális viszonyok, az antiszemitizmus hulláma az egész világon — még Németországban is — elcsendesedik és talán örökre eltűnik.

Az ellenzéki pártok éles kritikája fogadta az új kormány bemutatkozását

Vaida nem mondott programbeszédet. Cuza: ha Hitler uralomra jutott, mi is hamarosan jönni fogunk

Bucuresti, február 1. (Az Uj Kelet tudósítójától) A kamara mai ülésén a kormány összes tagjai megjelentek Vaida miniszterelnökkel az élükön.

A jegyzőkönyv felolvasása után Vaida megy a szószerke és felolvassa a kormány kinevezéséről szóló királyi dekrétumot.

A miniszterelnök ezután anélkül, hogy a várt kormánydeklarációt elmondotta volna, visszatért a helyére.

Goga a párt kettős politikájáról

Goga különösképpen tartja, hogy Vaida nem adott kormányprogramot. Maniu lemondása után az alkotmányos fórummal való konfliktusban jelölte meg távozását. Maniu lemondását megelőzően Vaida Titulescu miatt bukott meg, most pedig jól megférnek egy kormányban. Maniu, a párt elnöke lemondott, mégis a párt maradt kormányon. A Maniu-Mihalache konfliktusok egyébként nem szokatlanok ebben a pártban, de most jóval hangosabban játszódtak le mint eddig. Ez a kettős politika, amely ellen tiltakozni kell.

Man lelkes: Magának nincs meg az erkölcsi autoritása ahhoz, hogy Maniut kritizálja. (Nagy zaj.)

Lupu: Ezt nem lehet lármával elintézni.

Eles vita Goga és a többség között

Goga: Hogyan lehet a párt kormányon, amikor elnöke ellenzékben van?

Man: Maga már megtagadott minket. Take Ionescut és Averescut! Önmaga felett mondjon előbb bírálatot, azután beszéljen másokról.

Goga: Maniut áldozatnak szeretnék beállítani.

Dr. Buteanu: Maniu már régen tervezte külföldi utazását.

Goga: Maguk egy pártot sem tudnak kormányozni, nemhogy egy országot. Nem lehet kétféle politikát csinálni.

Madgearu: Maga azt állítja, hogy ez a politika kétféle, de a kormány be fogja bizonyítani, hogy egy és ugyanaz.

Goga: Kéri ennek a kettősségnek a tisztázását, mert addig nem ismerheti el a kormány autoritását.

Hogyan bukott meg a kormány?

Lothar Radaceanu szocialista: Az első Vaida-kormányt Titulescu buktatta meg, a Maniu-kormányt Marinescu ezredes. Ilyesmí csak nálunk fordulhat elő, egy nyugati államban kormányt csak a parlament buktathat meg. Titulescu most együttműködik Vaidával, Marinescu pedig a helyén maradt. A kormány megalázott, hogy a párt mandátumait megmentse Kéri a választási törvény reformját és a munkanélküli segélyek rendezését. Kéri a tisztviselői fizetések csökkentéséről szóló törvényjavaslat visszavonását követeli a bányák és vállalatok szocializálását és a fasiszta mozgalom letörlését.

Hitler, Cuza és a kormányzás

Robu: Maga a kommunisták védője!

Radaceanu: Maga az anarchisták védője.

Cuza: Ez a kormány azzal kezdte, hogy a diákok közé lövetett, akik keresztet akartak elhelyezni az ismeretlen hős sírjára. Hitler ma került uralomra, ami azt jelenti, hogy rövidesen mi is kormányra jutunk.

Hangok: Majd, ha fagy!

Cuza: Akkor majd eltemetjük a pártokat.

Madgearu beterjeszti az egyenes adók módosításáról szóló javaslatot, valamint a konverziós törvény 16. szakaszának felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Argentoianu: Az országot nem érdekli a párt konfliktusa, hanem az, hogy mit csinál a kormány. Hozzon a kormány jó törvényjavaslatokat és ha mi is jónak tartjuk azokat, meg is fogjuk szavazni. (A többség tapsol.)

Mirto miniszter beterjeszti az uttörvény módosító javaslatát.

Duca a kettős politikáról

Duca beszél ezután: Amikor karácsony előtt a parlament ünnepelni ment haza,

még Maniu volt a miniszterelnök, most pedig Vaida. A liberális párt már 70 éve az alkotmányosság alapján áll és ennek alapján áll a párt elnöke is. Ennek ép az ellenkezőjét látja a nemzeti parasztpártnál és akkor joggal felteheti a kérdést, ha Maniu összeütközésbe került az alkotmányos fórummal, akkor mit keres itt a pártja? Lehet, hogy a konfliktus nem volt komoly, de akkor miért kellett Maniunak lemondania, viszont lehet, hogy komoly volt, akkor meg esodálkozik hogy pártja nem azonosította magát vele. Egészen különös ez a két politika. Mihalache kijelentette, hogy távozik, ha Marinescu marad, a másik vezér Mirto pedig megelégszik azzal, hogy Marinescunak 10 napi fizetését levonják.

Attér a genfi egyezményre, de a többség nem hagyja beszélni.

Hangok: Mi van június 8-ával?

Duca: Erre már háromszor válaszoltam!

További zaj, mire Duca kijelenti, lemegy a szószerke, ha nem engedik nyugodtan beszélni.

Eles harcot hirdet be Duca

Duca: A kormány politikája a halogató. A legfontosabb problémák megoldását hónapról-hónapra elodázza. Távozzanak el a helyükről, amit nem tudnak betölteni. A legélesebb harcot jelenti be a kormány ellen, nem a liberális párt, hanem az ország érdekében.

Bratianu Gheorghe bírálja a kormányt, amelynek nincs autoritása. A genfi egyezmény ellen szól, amely azt fogja eredményezni, hogy a szakértők mindenbe bele fognak szólni. Beszél a tisztviselői fizetésleszállítása ellen, nem ott takarékoskodnak, ahol kellene.

Madgearu: 2 milliárddal szállítjuk le

Vaida mégis megszólalt, de nem adott programot

Vaida miniszterelnök a többség tapsai között lép a szószerke. Elsősorban megköszöni, hogy az ellenzék szónokai nem személyeket támadtak, hanem a kormány ténykedését általánosságban bírálták. Ami a szónokoknak a közte és Maniu között fennálló véleményeltérésekre való célzását illeti, erre nézve Moliere egyik vígjátékát idézi, amelyben a férj veri a feleséget, de amikor egy harmadik személy szét akarja őket választani, akkor a férfi és az asszony közös erővel fordul a harmadik ellen és jól elveri, amiért a harmadik személy az ő magánügyükbe beleavatkozott.

Igy van ez köztem és Maniu között is már 42 esztendeje — folytatta Vaida. — Már több mint négy évtizede veszekszünk, de ez mindig az ország érdekében történik.

Ezután Vaida arról beszélt, hogy nem az alkotmány betűszerinti szövege, hanem annak szelleme a döntő. Magyarországon sem volt írott alkotmány, mégis az ország ügyeit alkotmányos szellemben intézték.

Van-e joguk azoknak alkotmányosságról beszélni, — fakadt ki Vaida — akik az alkotmány irásos szövegét készítették, de a választások alkalmával alkotmányellenesen jártak el. Nem az a fontos, ami a papiroson van, hanem az a döntő, hogy melyik párt hogyan értelmezi az alkotmányt és annak szellemét miként viszi át a gyakorlatba.

A király és a kormány

A Titulescu miatti első lemondása

Üvegesség

elsőrendű kiszolgáló, perfekt román, magyar, német (nem zsargon) nyelvekben FELVETETIK! Irásbeli ajánlatok, bizonyítványmásolatokkal és fényképpel benyújtandó: Fischer üvegüzlet Cluj, Regele Ferdinand 6.

Vászon damaszt, asztalnemű nagyelárusítás!

Fehér hét

Rendkívüli olcsó árai

1 m. mosott vászon	Lei 13	1 m. tussor kombinéra	Lei 25
1 m. házi vászon	Lei 15	6 szem. kávésgarnitúra	Lei 168
1 m. gyermek, fehérneművászon	Lei 19	6 szem. étkezőabrosz	Lei 98
1 m. fehérneművászon	Lei 25	1 drb. törülköző	Lei 22
1 m. kelengyevászon	Lei 29	1 drb. alsólepedő	Lei 125
1 m. alsólepedővászon	Lei 58	1 drb. zsebkendő	Lei 6
1 m. Papiánlepedővászon	Lei 75	1 drb. kávésszalvéta	Lei 5

1 drb. 2 szem. gloth paplan vattával lei 295'- 1 drb. férfi fehér ing lei 175'- 1 mtr. combiné batiszt 9 lei

Szabó Jenő divatnagyrúházában Cluj

a költségvetést.
Cicio: 9000 tisztviselőt neveztek ki, megannyi Titanosaurus.
Madgearu: Ma küldtük szét a körlevelet, amely a szabálytalan kinevezések megsemmisítését készíti elő. Legyen vége a rágalomnak!
Óriási zaj.

Ki a rendbontás speciálistája?

Lupu: Itt mi ellenőrünk, nem Ön minket!

Madgearu: Nemcsak a parlamenten kívül, hanem azon belül sem lehet feleltelenkedni. Rágalmakkal és rendbontásokkal dolgoznak ellenünk.

Tatarescu: Hova céloz?

Madgearu: Ön specialista a rendbontásokban.

Tatarescu: Ha mi csinálnánk ilyen akciót, Önök már rég repültek volna. Nagy zaj, Pop Cicio felfüggeszti az ülést.

többség a kormány mögé sorakozik, addig a kormány jog van az ügyek irányítására. Mihelyt azonban a király és a többség megvonja bizalmát, akkor bármilyen összetételű kormányt távoznia kell.

Ezután Vaida hangoztatja, hogy a kormány felelősségének teljes tudatában van és bizik benne, hogy a párt összefogása a mai nehéz körülmények között is meghozza a kívánt eredményt.

Maniut ünnepelte a szenátus

A szenátus ülését Costachescu elnök nyitotta meg. Elmondja, hogy a parlamenti szünet alatt Maniu betöltötte hatvanadik életévét és Románia annaleszeiben külön szakasz fog állani Maniu érdemei méltatására. A szenátus összes tagjai felállva tapsoltak és Maniut éltették.

Filipescu Grigore a szenátusi ellenzék nevében beszél. Elismeri Maniu óriási erkölcsi értékét és kiváló karakterét. Indítványozza, hogy üdvözlő táviratot intézzenek a külföldön tartozkodó volt miniszterelnökhöz 60-ik születésnapja alkalmából. Az indítványt a szenátus egyhangú lelkesedéssel elfogadja.

Azután a szenátus általánosságban megszavazta a munkabírósról szóló törvényjavaslatot és a Mirto közlekedésügyi miniszter által benyújtott CFR státuszára vonatkozó javaslatot.

Vaida miniszterelnök is megjelenik a szenátusban és felolvasta ott is az új kormány kinevezéséről szóló királyi dekrétumot.

A szenátus ülését Costachescu kegyeletlen szavai zárták be, amelyekben Brădăsteanu szenátor halálát közölte az egybegyűléssel.

A sztrájkoló munkásság formális blokádd alá vette a Ford számára dolgozó karosszériagyárat

Newyork, február 1. A Ford-autók karosszériáit készítő Briggs-kocsigyár a sztrájkoló munkások meg-megújuló attackjai miatt rendőri és katonai őrizet alatt áll. A termelő munka rendszeres felvételéről ezidőszere nem lehet szó. A munkásság blokáddal vette körül a gyárat s nagy csoportok támadásokat vezetnek a

munkára jelentkezők ellen. A lapok szerint Ford kijelentette, hogy amennyiben a karosszériagyár egy héten belül fel nem veszi rendes üzemét, saját gyárat létesít, mert nem várhat tovább, ha biztosítani akarja a Ford-művek üzemét.

Megalakult az új francia kormány

Deladier a hadügyi tárcát is megtartotta

Páris, február 1. Daladier megalakította kormányát. A miniszterelnök megtartotta magának a hadügyminiszterséget is. Az új kormány külügyminisztere Paul Boncour, a belügyminiszter Camille Chauvins, pénzügyminiszter Georges Bonnet, közoktatásügyminiszter De Monzie, keres-

kedelmi és tengerészeti miniszter Roy, költségvetési miniszter Lamoureux. Az új kormány letette a hivatali esküt és megtartotta első minisztertanácsát. Daladier kormánya a törvényhozásban csütörtökön, vagy pénteken fog bemutatkozni.

Irak fegyverben

Irak állam nagykoru lett, a népek szövetsége érettné nyilvánította mind-ama narkotikum élvezetére, amelyet európai civilizációnak neveznek köznyelven és így elnyerte függetlenségét. És Irak, amint ez törekvő tanítványhoz illik, siet hasznosítani mindazt, amit az esztendő folyamán az angolok kitűnő iskolájában tanult és fegyverkezik. Miután az idő haladt és már túl vagyunk azon az időn, amikor a primitív népek Európát a cilinderek és a fehér mellényen fityegő óraláncokkal utánozták. Irak is időszerű és haladottsága dokumentálására bombavető repülőgépet rendel és megszerzezi a véderőt.

Irak ugyan szomszédunk és lehet, hogy a pánarab mozgalom súlypontja Bagdadba tolódik át, de pillanatig sem tudom ezen komolyan kinézni függetlenségét, kardesörtető kíséző zenéjével egyetemben komolyan venni, mert azokat az ágyúcsöveket továbbra is a londoni gyarmatügyi minisztériumból fogják irányítani. Irak függetlensége amolyan a la Mandzsuria-függetlenség és valószínű, hogy amint ott japán tiszték szerzik be és vezetik a hadsereget, úgy itt azt angolok teszik. És nagyon valószínű, hogy az az Anglia, amely a „független” Irak területén fekteti le a Mossulból Háifába vezető petróleumcsöveket, csak ügyes sakkhúzást csinált akkor, amidőn Irakot függetlenítette és elérte azt, hogy Irak saját számlájára és veszélyére szervezi meg azt a „honvédelmi” haderőt, amely az angol petróleumforrás-tulajdonosok perzsiai érdekeltségét lesz hivatott megvédeni.

Egy pillanatra sem kell megijednünk tehát attól a katonásditól, amelyet Anglia a közel-keleten a gyermekcipőket taposó független államokkal játszat, de nem lesz érdektelen a dolgokat a közeli és távoli jövő szempontjából szemügyre venni. Mert számunkra e pillanatban tényleg lényegtelen, hogy Irak milyen haderőt szervez, hogy szárazföldi és légi véderőjének száma milyen hatalmas lesz, de fontos számunkra az a szellem, amelyet ma Európa a sidó jövő világrészében, Ázsiában meghonosít. És nem az alényeges, hogy az ágyukat elszűtik-e és ha igen, úgy vajjon merre irányítják a csövét, mert nyilvánvaló, hogy Anglia ma egyik érdekszféráját nem fogja a másik ellen irányítani, de meg kell gondolnunk, hogy milyen szellemet teremt ez az állig felverte arab állam a szomszédos arab államokban. Meg kell gondolnunk, hogy a szomszéd népeket elbódító ama mérge a militarista szellemek, amellyel ma Európa a Keletet elárasztja, sokkal veszélyesebb, mint azok az ördögi gázok, melylyel az új független állam, minden bizonytalanság nélkül felruhazza hadseregét. Az a harci hurrá, amely Irakkban elhangzik, sokszoros visszhangot ver Hedzsásban, Nedzsében, Szíriában, Egyiptomban és a palesztinai arabok körében és ez a veszedelmesebb.

Naiv és nagyon európaias volna arra gondolni, hogy erre a kardesörtetésre, kardesörtetéssel kell válaszolni. Hiábavaló fáradtság volna, föltétlen fiaskövel járna, de nem is kenyérünk. Ázsiai lezsűrűségünket, a böles pacifista mentalitást, mindig magunkkal hordoztuk és ha most egyes akarnokaink erősen csörtetik papirkardjait, úgy az nálunk sem egyéb, mint az afrikai néger törzsfőnök cilinderviselése, Európa majomszerű utánzása.

Nem, Európát nem kívánjuk utánozni és nem akarjuk magunkkal cipelni civilizáció-bacillusait sem. Amire Európából szükségünk van, az a technika, a többi maradhat, a többi megtaláljuk Ázsiában is és ha nem, megteremtjük magunknak. A kulturánk, az életbölcseletünk sohasem volt európai, (talán ez volt itt a bajunk) azt vissza vihettük és elplántálhatjuk. A jezsajási békegondolatot, az elnyomók ellen az elnyomottak jogaiért való sikraszállást, a parasztnak a földhöz való örök, megmásíthatatlan jogát, ezt a gondolatot kell vissza vinnünk magunkkal Ázsiába. Ennek kell propagálói, szószólói lennünk. Ázsia még nem romlott, még csak most akarja Európa a romlás militarista imperiálista szérumait belé oltani, még megmentheti a szellemünk.

Evszázadokon keresztül áltattuk magunkat Európában, hogy misszióknak, hogy elhivatásunk van. Alomkóros önámítás volt; szolganépnek nem lehetnek missziói, elnyomott népeknek nincsenek igazságai. Ahhoz, hogy hirdessünk: szabadá kellett volna lennünk és meg kellett volna mutatnunk, hogy nemcsak a tehetetlenek üres szószátyársága az igénk, hanem az életbe átvitt valóság. Erre nem volt al-

kalmunk Európában, de Ázsiában lehet, mert Ázsiában már megtettünk annyit, hogy felszabadítottuk önmagunkat és védelmi fegyvereinkből magot termő két kovácsoltunk. Most amidőn a magunk szántotta barázdán a magunk földjének leszünk urai, most propagálhatjuk az igazi emberi jogok és az emberi béke eszméjét. Most megmutathatjuk, hogy a szolgák igazsága csak azért nem volt igazság, mert Európa nem ismerte el, hogy a szolganak is lehet igaza.

Nincs más teendőnk Ázsiában mint munkánkkal és tetteinkkel hirdetni az eszmék igazát és megértetni testvérepeinkkel, hogy nem vagyunk kincses fehér kolonizátorok, hanem földéhes világproletárok, akik csak annyi földre vágyunk, amennyit megművelni tudnak és nem vesszük el más kenyérét.

Annak az Iráknak, amely területre nagyobb, mint Olaszország és Svájc együtt véve és amelynek összesen három millió lakosa sincs, nem kell barázdáját a mi földéhségünkkel feltelnie és ha hadsereget szervezett, akkor nem ő, nem a nép, hanem Anglia valamelyik dróton húzott bábja szervezte azt. És így nem kell mást tennünk, mint megmutatni nekik, hogy mi az amire Európából szükségünk van és mi az, amit mint halálos mérget elvetünk. Meg kell értetnünk velük, hogy nekünk az eke mögött szántóknak és az álló

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9-kor utóljára: Az ég nyuló városa.

Az 1932-es olimpiász filmen, Péntektől kezdve vetíti a Színház mozgó az Arany-pók című hallatlanul érdekes bűnügyi filmet. Az Arany-pók hallatlanul izgalmas cselekménye egyetlen este alatt történik egy varietészínház nézőterén és szimpadán. Szerzője: Edgar Wallace, főszereplői: Edmund Lowe és Lois Moran. Ezzel egyidejűleg vetíti a Színház mozgó az 1932-es losangelesi olimpiász filmjét. Ez a film ezer méter hosszú, tehát egy órát is igénybe vesz a vetítése és az olimpiász legérdekesebb, legkimagaslóbb eseményeit mutatja be.

Az Opera műsora

Péntek, február hó 3.: Faust és Valpurgis éjszaka (P. Stefanesco-Goangá baritonista fellépésével.)

Vasárnap, február 5. (este): A madarász.

Színház-Mozgó műsora

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9-kor: Égig nyuló város. Newyork felhőkarcólinak mélyhatású regénye. Thomas Meighan, Maureen O'Sullivan és Myrna Loy.

Péntektől: Arany-pók és Olimpiász. Edgar Wallace háborzongatóan izgalmas regénye Edmunde Loweal és Lois Moran-nal és az 1932-es losangelesi olimpiász hiteles filmje, ezer méter, az olimpiász legkimagaslóbb eseményei.

URANIA-MOZGÓ műsora

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:

Frankenstein. (Egy ember, aki szörnyet alkotott). Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

A szilágysági „Mera” autobusz-vállalat

1933 január 5-től

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huedin—Clucea—Simleul Silvaniei—Zălau közöft,

I. járat indul Clujról 8.30 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zilábra 13.30 órákor. Tasnádra 15.15, Nagykárolyba 16.15 órákor.

II. járat indul Clujról 15.45 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zilábra 20 órákor.

Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobusz állomástól.

A BUKARESTI GRAND HOTEL

a Galeries Lafayette a posta, a Casa de Depuneri palotával valamint a Banca Nationala és az igazságügyi palotával szemben.

A főváros legnagyobb és legmodernebb, elsőrangú szálloda, kiválik beosztása és berendezése által, amely a legcsaládiasabb kényelmet biztosítja. Kávéház, étterem, elsőrendű bar.

Szobaárak 130.— leltől

mellett kovácsoloknak nincsenek ellentétes érdekeink.

Ne csörtessünk kardot, hanem hintjük el közlők a dolgozók élethez való jogának igazát és akkor nem kell félünk attól, hogy szomszédunkat Anglia állig felvertezi.

Berkes Dávid (N.-Várad)

ROYAL-MOZGÓ műsora

(Iparkamara új palotájában)

Ma, csütörtökön szenzációs premier: Három ifjú szív. Főszerepekben: Lillian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst.

CORSO-MOZGÓ műsora

Táncol az alvilág. Hatalmas bűnügyi dráma, Wilhelm Dieterle, Anton Pointner, Lissi Arna.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, február 2.

Bukarest. 20.30: Közvetítés az Operaházból.

Budapest. 9.15: Hírek, utána pontos időjelzés, időjárás, majd zenekari hangv. 2.15: Grammofónhangv. 3.30: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. — 5.30: Dalárda. 6.15: Vigjáték. 8.10: Európai hangv. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás, majd szór. zene.

Bécs. 20.50: Filharmónikus hangv.

Berlin. 20: Tarka est.

Breslau. 20.10: Európai hangverseny Kopenhágában.

Hamburg. 18.20: Wagner: Rienzi című operája.

Milánó. 21: Operaelőadás.

Róma. 20.45: Zongorahangv.

Kassa. 17: Grammofón.

Prága. 19.35: Beethoven hegédüszonáták.

Varsó. 20: Rádiózenekar.

Péntek, február 3.

Bukarest. 21: Filharmónikus hangv.

Budapest. 9.15: Szalónzenekari hangv. Majd hírek, időjárás. 12.05: A rádió házi kvintettjének hangv. 17: Grammofónhangverseny. 18: Gyorsírótanfolyam. 18.20: Hangv. 19.20: Sebestyén Ede előadása. — 19.45: A kamaraszínház előadásának közvetítése. Pontos időjelzés és időjárás jelentés után cigányzene.

Bécs. 20.05: A bécsi filharmónikusok hangv.

Berlin. 20.20: Operaelőadás.

Varsó. 20.15: Szimfonikus hangv.

Milánó. 20: Grammofón, 21: Szimfonikus hangv.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Gyermeknevelőnőt 9 éves fiu mellé keresek, aki román és német nyelvben jártas és hajlandó a szokásos gyermeksportok felügyelésére és gyakorlására. Dr. Vadász Băcău szanatórium.

Fényképezek. Felszerelt műterem előnyös feltételekkel átadó. A kiadóba címezni „Hireneves műterem” jelíggel.

Csipekebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kepengék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. — Ugyanott iparművészeti kesztyűk tanítása

VARRÓNÓ, elsőrangú francia- és angol munkás vállalkozó nagyon olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis saját lakásán: Ovár, Karolina tér 3., emelet, 10. ajtó.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej (házhoz szállítva is) kapható Schwartz Ignácánál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Keresek ötvenezer lej effektív értékű állami értékpapírt kölcsön, megfelelő garanciára. Ajánlatokat „Értékpapír” jelíggel a kiadóba kérek.

3—400.000 lejell, működő vagy csendes társat keresek jólmenő üzletemhez. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jelíggel a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az Uj Kelet könyvlegyzéke

Körmendi: Ind. 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kína	90 L
Kassák Lajos: Angyalföld	65 L
Jarnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Smeljev: A pincér	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Álmodó	44 L
Szgríd Undet: Tavasz	44 L

HIREK

Ma, csütörtökön szenzációs premier:

LILIAN HARVEY
WILLY FRITSCH **WILLY FORST**

"HÁROM IFJU SZIV"

című operettlágérben együtt játszanak, énekelnek és táncolnak a Royal-Mozgóban

Tartogassa pénztét a Royal-Mozgó superlágereire!

- Fakereszték (A világháború) 1932. év filmversenyén I-nek deklarált legjobb film.
- Marica grófnő Kálmán Imre világhírű operettje (sláger: Szép város Kolozsvár...)
- Kék expressz Az első új orosz film Romániában.
- Öngyilkosok klubja A szezon legizgalmasabb filmje. Paul Wegener alkálítása.
- F. P. I. nem válaszol A világ leghatalmasabb technikai filmje. (Ufa)
- Quick Lilian Harvey, Hans Albers. (UFA)
- Nappal én, éjjel Te Nagy Kató, Willy Fritsch. (UFA)
- Mit mondjak a férjemnek? Renata Müller. A legzseniálisabb és legragyogóbb vígjáték.
- A fehér démon (A kokain) Fősz.: Gerda Maurus, Hans Albers, Trude v. Molo.
- A vén gazember Mikszáth Kálmán regénye filmen. Bárony Rózi a főszereplő.

Levél Tibornak: szivügyekben

Levelet írok néked, Tibor. Néked, aki ott fekszel Nagyváradon, egy kórházi ágyon, átlótt szívvel, sápadtan s szomorúan, mert megakartál halni, mert nem volt más megoldásod, mert fiatal voltál és szerelmes, mert a szíved a jobb oldalon dobogott, nem úgy, mint más rendes polgárműnek. Néked írok, aki 19 múltán, aki komolyan vetted azt a kisleányt, aki nem vett téged komolyan, aki azért nem vett téged komolyan, mert a szülei, a jóisten tartsa meg őket szintén nem vettek komolyan, mert te tizenkilenc múltán s nem vagy pártiképes s a kisleány egy jóházból való urileány, akinek kötelessége 18 után meg-házasodni s anyjának lenni, a világra hozni még sok-sok kicsi gyermekeket, akik majd jiszgádált mondjanak utána százhusz év múlva... Néked írok, aki egy szürkehomályos estén végig mentél a Körös szomorú partján s aztán haza mentél s rágyujtoltál egy cigarettára s elövedtetted a revolveredet, mert te modern fiu vagy, akinek a zsebében a cigarettá mellett ott a browning s elövedtetted azt a kis masinát, elövedtetted, a kezdeddel legyintettél egyet, szkeptikusan s filozófusan, aztán oda pászítottad a csövet a szívedtájjára s ágyjód... Gondoltad: A jóházból való urileány nélkül nem ér az élet semmit.

S meghaltál.
Azaz hogy nem.
Mert a szíved a jobboldalon van.

Meránmiklós a forgószelemben azért költötte fel magát, mert tanult, diplomázott, hogy majd karriert csinál, hogy majd milyen nagy fiu lesz, csuda nagy fiu lesz s majd... Kívitték a háborúba. S Odysseust szavalva döglötték a pasasok a fronton, úgy folyt a vér, hogy egy passzió volt nézni azokat, kik hősök voltak a haza védelméért, nézni, amint forgatták őket ki az életükből, nézni, de csak nézni. Meránmiklós végigcsinálta az egész dolgot. Aztán hazajött. Aztán

próbálkozott. Aztán nem ment semmi-re. Aztán felkötötte magát. Aztán megint élt egy kicsit, mert nem engedték fel a menyiországba azért, mert megdöglött anélkül, hogy próbálkozott volna eleget, anélkül, hogy végig csinált volna minden csinálni valót: megmondja a magát a tanár uraknak a hetedik bé-ből, megmondja nekik, hogy nem ér az egész egy rohadt darab pénz se, nem ér az egész tudományuk annyit, hogy egy darab kenyérre válót meg lehessen véle keresni, megmondja a magát és ezzel véglegesen bebocsájtást nyer a mennyekbe.

Hát vegyétek végre tudomásul, hogy hazugság az, hogy léteznek Juliák, hogy hazugság az, hogy létezik fiatal-ság, hogy hazugság az, hogy létezik mindenki-nek a számára fiatal-ság, hogy hazugság az, hogy egy fiatal embernek, aki diák okvetlenül muszáj szerelmesnek lennie s hogy ha nem lehet, hát a revolver.

A revolvert ma, mi már másra, egész másra s egész más alkalmakkor használják.

Vagy egyáltalán nem is revolverrel csinálják azt a dolgot.

Mert, aki öngyilkos lesz, az a kenyérért lesz öngyilkos.

S aki kenyérért lesz öngyilkos, az nem revolverrel öngyilkos, mert ha neki van pénze revolverre, akkor nem lesz öngyilkos.

Nem revolverrel, hanem: felkötötte magát, mint a meránmiklós. A forgószelemben.

Mint a meránmiklós az élet című szín-darabban.

Mert mi ma ezerkilencszázharminc-hármat írunk.

Mert mi ma háború után vagyunk s mert mi nagyon-nagyon szegények s szomorúak vagyunk.

Drága Tiborkám, miért nem mentél el vagy csak egyszer is a nagyvárad-i chebra káddisa gábbéhoz, hogy megkérdezzed: vajon hányan lettek öngyilkosok szerelmért, ebben a mi háborúutáni világunkban? S kérdezd meg, vajon, hányan lettek öngyilkosok azért, mert hiába a diploma, mert hiába a keresztül görnyedt évek, mert hiába az ifjuság nélküli ifjuság: jött a végrehajtó, jött s elvitt mindent s mert az életnek a tartalma a pénz, mert az életnek az embe-ribb, az igazibb, a magasabb tartalmát megpofozták s kipofozták ebből a mi életünkben, hát mi az ami még maradt, mi az, ami arra ösztökélne, hogy ittmaradni s várni, várni... várni, míg jön valahol valahonnan a messiás: kérdezd meg a perces bácsit, aki ott áll a percekkel a Bémer téren s jó várad-i filozófiai igazságokat mondogat, hogy vajon tud-e más megoldást egy szívdöglő fiatalembernek, mint a csöndes s biztos visszavonulási: jóéjszákát néktek... anyám, édesanyám, aki arra tanítottál, hogy Napoleont Korzika szigetre szám-űzték, aki arra tanítottál, hogy az élet szép, az élet jó dolog nagyon, csak hinni... szóval jóéjszákát néked, tavasz, leányok, szerelem, fiatal-ság: ágyó... Van-e más megoldás?

Tiborkám, hát szerelmes voltál? Édes barátom, hát a kert ucca sarkán állnak maturált nők, állnak éccaka, di-deregre s egyedül... Kérdezd meg tőlük: mi a szerelem?

Nem fogják tudni.

Nem fogják tudni, mert máma nem szoktak szerelmesnek lenni.

Mert mi máma a háború után vagyunk

Mert mi máma ezerkilencszázharminc-hármat írunk.

S mert a mi ifjuságunkat lepuffantot-tak ott kiinn.

Béke hamvaira.

...Mi még meggörnyedve s fáradtan vánszorgunk itt, jiszgádált mondván a le-nem élt fiatal-ságunk után.

Adler. Hubert.

— Ma ül össze a leszerelési konferencia főbizottsága. Genfből jelentik: Csütörtökön összeül a leszerelési konferencia fő-bizottsága. Napirendjének első pontja a francia biztonsági és leszerelési terv meg-vitatása lesz.

— Borzalmas vérfürdőt rendezett egy ámokfutó. Amszterdamból jelentik: Pá-lembangból érkezett jelentés szerint Kam-pong Bakoalban egy benszülött ámokfutó borzalmas vérfürdőt rendezett. Az ámok-futó éjszaka hatalmas késsel felfegyver-kezve megtámadta négy kunyhó ben-szülött alvó lakóit. Az egyik kunyhóban öngyilkolta a szülőket és négy gyerme-küket, a másikban egy kétgyermekes esa-ládot és a harmadikban egy asszonyt fiá-val azonkívül egy férfit könnyen, egyet pe-dig súlyosan megsebesített.

— Csodálatos halott. Londonból je-lentik: A saint George-kórházban operá-ció közben meghalt egy 72 éves nő. Az orvosok egész határozottan megállapítot-ták a „halál beálltát“ s ennek ellenére azonban tovább is rendületlenül ápolták a nőt. Ereibe corabint, szívébe pedig ad-renalint fecskendeztek be és egész éjjel ápolták. A „halott“ asszony másnap dél-előtt feleledt: szíve vérkeringése újból működésbe lépett és lélegzett. Néhány nap alatt jobban lett úgy hogy már el is hagyhatta a kórházat.

— Irgalomból meggyilkolta feleségét a 70 éves férj. Rómából jelentik: Egy év-vel ezelőtt Nápolyban furcsa körülmé-nyek között meghalt egy rákbeteg öreg-asszony, a 70 éves Mária Manna. Eltűnt férjének lakásáról, két hónapig nem ta-láltak s végül egy környékbeli falu köze-lében egy folyóból halászták ki holttestét. A vizsgálóbíró szerint öngyilkosság tör-tént. Most aztán az ügyészség névtelen levelet kapott, amely arról értesíti, hogy az öregasszonyt ugyancsak 70 éves férje, Giuseppe Manna ölte meg. Beidéztek az öreg Mannát, aki beismerste bűnét. El-mondta, hogy saját kérésére ölte meg fe-leiségét. A szerencsétlen asszony borzalma-san szenvedett gyönyörűtelen betegségé-től s valósággal könyörgött neki, hogy ölje meg. A férj végül magával vitte az asszonyt vidékre, ott agyonlőtte majd a vízbe dobta. Arra a kérdésre, hogy miért titkolta tettét, nem tudott kielégítő va-laszt adni az agg gyilkos, akit letartóz-tattak.

— Palesztinahivatal közleményei: A februárban utazni szándékozókát értesít-jük, hogy az S. M. R. igazgatósága bizto-sított bennünket hogy a Dacia hajó febr-uár 11-én fog indulni Constanceből, mi-után addig a javítási munkálatokkal kész-lesznek. Február 14-én ugyancsak indul az Ardealul. Ez időpontban még nem tud-juk, hogy melyik hajóval a Palesztinahivatal transzportot, néhány napon belül azonban értesíthetjük az érdekelte-ket, hogy a transzport a 11-i vagy pedig a 14-i hajóval fog menni.

Dr. Mátyás Mátyás a Park szanató-rium ig. főorvosa, egyetemi m. tanár ezt írja: A modern sebeszet még a sebkeze-résben is tartózkodik a dezinficiensektől, még károsabb tehát a dezinficiensek ál-landó használata. A szájat sterilé tenni antiszeptikumokkal amugy sem lehet, el-lenben az antiszeptikumok a száj termé-zetes védőeszközök munkáját gátol-ják. Szájműtétek után mindig a „Perlott“ használatát rendelem és én magam is ál-landóan, a „Perlott“ fog és szájápoló sze-rekert használom, mivel ezek nem tartal-maznak dezinficienseket, sőt biochemiku-sak, mert tartalmaznak egy olyan növé-nyi fermentumot, mely a száj és fogak természetes védőberendezésének hatását fokozni, sőt pótolni tudja.

— A leláncolt szenvedély. Erótikus film-lágér kerül bemutatásra az Epitő-munkás-mozgóban, csütörtökön, február 2-án d. u. 4 és 6 órákor csak felnőtteknek. Vasárnap 2, 4, 6 és 8 órákor: Itél a Dnyeszter orosz forradalmi dráma. Fősze-repen: Olga Tehechova és Tingelo Fer-rarri. Műsor előtt a legújabb híradó.

— Gyermeke erős, egészséges lesz Ovo-maltine-től.

— Megjelent a Korunk februári szá-ma. Az összes magyar nyelvterületeken közismert Korunk februári száma főrészé-ben négy terjedelmes tanulmányt közöl a magyar középosztályról. Ezek a tanul-mányokon kívül a februári szám érde-kesebbül érdekesebb társadalomtudomá-nyai, természettudományi és technikai kérdésekkel foglalkozik. Ir a romániai korporációs ideológiáról. Terjedelmes tanulmányt közöl a világgazdasági válság és a technika kapcsolatairól. Alaposan elemzi a munkakényszer és munkaönké-nyesség problémáját. Bemutatja a német nemzet szocializmus pártjait. Világos fejeletet ad arra hogy javult-e az utolsó hónapokban a világgazdasági helyzet. Beszámol a legújabb európai kulturesé-ményekről. A Kulturkrónika, Természet és Technika és Szemle rovatokban husz kisebb cikk foglalkozik a legaktuálisabb művészeti, társadalmi és technikai kérdé-sekkel. Ezt a gazdag anyagot abszolút művészeti értékű versek és novellák egészítik ki. Elfizetni óhajóknak ingyen küld mutatványszámot a Korunk kiadó-hivatala, Cluj, Calea Marechal Foch 13.

— Dr. Gál Kelemen előadása az Unitá-rius Irodalmi Társaságban. Az Unitárius Irodalmi Társaság csütörtök délután 5 órákor felolvasó ülést tart, amelyen Dr. Gál Kelemen, a kiváló tudós tart elő-adást az Unitárius Kollégium multjáról. Az előadást a Kollégium disztermében tartják meg és arra minden érdeklődőt szívesen lát az elnökség.

NAPRÓL NAPRA

Bardonecchiában az időjárás olyan eny-hére fordult, hogy a főiskolai világbaj-nokságok 500 m. gyorskörösorolási szá-mának lefutását el kellett halasztani. Jéghekkibban Lettország válogatott főis-kolai csapata 5:1 arányban győzött Svájc és Magyarország 2:1 arányban, Csehszlo-vákia egyetemi válogatottja ellen.

A moszkvai állami filmgyárban, han-gosfilmeket készítenek Csehov Cseresz-nyéskertjéből és Gogol Revizorából, a jubiláns Sztaniszlavszkij híres rendező leghíresebb rendezéseiből.

Zamorra spanyol válogatott kapus nem utazott ki Argentínába, ahol szerződéssel kínálták meg, hanem megmaradt régi klubjában s legközelebb játszik a Portu-gália elleni spanyol válogatott footbal-esapatban.

A jelenleg Európában tartózkodó Cla-ra Bow filmsztár ellen választott bíró-sági per folyt, mert a színész nő a valla-latnál, ahol szerződésben áll, megtagadta Sommerset Maugham „Eső“ c. darabjá-nak filmváltozatában a női főszerep el-játszását s elutazott. A választott bíró-ság elmarasztalta Clara Bowot, mert meg-állapította, hogy a szerep a modern drá-maírodalom egyik híres alakja s ilyen szerep eljátszását nem lehet visszautasi-tani.

— Ma bocsátják jegyzésre az új egy-milliárd líras olasz belső kölcsönt, Rómá-ból jelentik: Február másodikán bocsát-ják jegyzésre az új egymilliárd líras 4 és félszázalékos kamatozású olasz belső kölcsönt, melynek visszafizetési ideje husz év.

— Számos női bajnál a természetes Ferenc József keserűvíz használata vég-telen nagy megkönnyebülést szerez. A nő-orvosi klinikák bizonyítványai tanusít-ják, hogy a rendkívül enyhe hatású Fe-renc József vizet különösen a szülési osz-tályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszer-tárkban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Nyitvatarthatnak ma az üzletek. A rendőrprefektúra közli: Ma, február 2-án hivatalos ünnep. Az állami hivatalok nem dolgoznak, a rendőrkvesztúrán szol-gálatos rendszer van. Az üzletek és ipar-vállalatok nyitva tarthatnak.

— A Nobel-díjas Galsworthy művei propaganda kiadásban, de kitűnő kiállí-tásban. Egy-egy kötet 4-500 oldal és ára 75 lej. Megjelent kötetek: 1. A vagyon urai. 2. Biró előtt. 3. Ez a ház kiadó. 4. Fehér majom. További kötetek havonta. Utánvéttel, portóval, vagy beküldve por-tómentesen Lepageál Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat prospektusát.

— Akinek hashajtóra van szüksége, orvosa Artin dragéet ajánl, mert könnyű, a normálisnak megfelelő, alapos béltisz-títást végez. Olesó!

— Gino Rocca. Az orkán. Két kötet. A háború és a léha szerelme poklát át szen vedett ifjuság vergődéseinek monum-en-tális regénye, amelynek hatalmasan ki-csengő, vigasztaló végső akkordjai az, hogy az orkán tisztító tüzen átjutott fia-talságnak nem szabad csüggednie, hanem emelt fővel, friss reménytel kell szem-benéznie a mai élet kegyetlen problémái-val. Ara füzeve 162, kötve 252 lej, minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Le-pagenál, Kolozsvár.

— APaul Ehrlich oryostudományi egye-sület f. évi február hó 2-án, csütörtökön, este pontosan fél 9 órákor tartja XL. ren-des tudományos szakkülést, melynek tárgysorozatba a következő: 1. Betegbemu-tatások. 2. Dr. Goldenberg Pál: Előadás a szexuális libidó és potencia zavarairól.

— Az olasz kormány köszönetet mon-dott az amerikai kormánynak, Rómából jelentik: Az olasz kormány washingtoni nagykövete utján köszönetet mondott az amerikai kormánynak a hadiadósságre-víziós tárgyalásokra történt meghívása miatt s közölte, hogy az olasz delegáció kiutazik márciusra Amerikába a tárgya-lások lefolytatására.

— A londoni tőzsdén nagy árfolyam-emelkedést értek el az aranybányászve-nyek, Londonból jelentik: A tőzsdén az aranybányászvények nagy árfolyam-emelkedést értek el. Ezt főként azzal hozták összefüggésbe, hogy a bányák jó-vedelméj lényegesen meg fognak növeked-ni Délafrikának az aranystandardról tör-tént letérése következtében.

UJ KELET *Legújabb hírek*

„Egészen mindegy, hogy a kormány élén Maniu áll, vagy Vaida” —

mondotta Mihalache a többségi képviselők és szenátorok értekezletén. Vaida a közpénzek fokozottabb ellenőrzését, a korrupció letörését, a főleges törvényjavaslatok kiküszöbölését ígerte a parlamenti többségnek

Bucuresti-Bukarest, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt képviselői és szenátorai szerdán délelőtt egy órákor értekezletet tartottak, amelyen Vaida Sándor miniszterelnök elnökölt. Vaidát és Mihalachet a többségi képviselők és szenátorok tapsviharral köszöntötték. Az értekezleten Mihalache szólt fel elsőnek, aki a következőket mondotta:

— Szerény támogatásomat teljes egészében a kormány rendelkezésére bocsátom. Van egy álláspontom és kérem, alkalmazkodjanak önök is ehhez. Nem avatkozom bele alkotmányos vitákba, a politikában mindenfelől áll a cselekedetek logikája. Az elmúlt kormány krízisében kizárólag személyi szerepem volt. Elnökünk a korona és az ország érdekében hasznosnak látta távozását és nem kívánta, hogy a párt szolidáris legyen ebben vele. Ez az első, ami szemünk előtt kell lebegjen. A második pedig az, hogy a Vaida-kormány a korona és a párt akaratából jött létre.

A trón és a nép bizalma — Az alkotmányos szellem úgy kívánja — mondotta Mihalache —, hogy a kormány bizalma a nép bizalmával párhuzamban haladjon. Az ország bizalma pedig állhatatosan és napról napra növekedve halad együtt a nemzeti parasztpárttal. A legutóbbi községi választásokon 50 százalékkal több szavazatunk volt, mint amikor hatalomra jutottunk.

Ilyen körülmények között igazán mindegy, hogy a kormány élén Maniu, vagy Vaida áll.

A kérdés csak az, hogy teljes egészében megőriztük azt a programot, amellyel a párt kormányra jutott. Újabb választásokat kellett volna csinálnunk új költségekkel és hogy az országban tápot adjunk zavargások lehetőségének csak azért, hogy X, vagy Y, ur alkotmányos esztétikájának eleget tegyünk?

— A logikus és úgy kívánja, hogy feltétlen támogatásunkat nyújtsuk a Vaida-kormánynak.

Costachescu a miniszteri felelősségről

Mihalache beszéde után Costachescu, a szenátus elnöke emelkedett szólásra és hangsúlyozta, hogy a nemzeti parasztpárt gratulálni kénytelen önmagának, mert nemcsak egy, de több vezért is kormányelnöki székre emelhet.

— Azt hiszem, hogy a többség együttérzését tolmácsolhatom, amidőn legmesszebbmenő támogatásunkat igérjük a kormánynak. De mi is kérjük a kormányt, hogy a jövőben minél kevesebb törvényt hozzon, hogy legyen minél határozottabb a szükségletek kielégítésénél.

Ha sikerült megvalósítani azt a paradoxont, hogy kormányra jutásunk után népszerűségünk még növekedjék, az azt jelenti, hogy mindig teljesítettük azt, amit ígértünk.

Egy olyan miniszter, aki határozott „nem” mond, tiszter többet ér, mint egy olyan, aki ígéretekbe burkolódik. Az ország lakossága is fogja kötelességét teljesíteni, ha látja fogja, hogy igazság uralkodik és nincsenek privilégizáltak. Igyekezzenek tehát a miniszter urak minél igazságosabban dolgozni.

legyenek áthatva a felelősség érzetétől, amelyet feltétlenül érezniök kell a nép sorsával szemben.

Falat kell vonnunk a kormány köré, a kormánnyal együtt a trón köré, hogy együtt dolgozzunk tovább az ország fejlődéséért.

Costachescu beszédét tapsorkán fogadta, majd Vaida Sándor miniszterelnök emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

Lopják az állam pénzt — A mi pártunkban a fegyelem olyan erős, hogy a simpatia, vagy antipatia érzése nem tud felülkerekedni. A miniszteri szék nagy megtiszteltetés, de minket nem a cím és a rang vonzott a miniszteri bársonyszékbe, hanem az az óhaj, hogy megvalósítsuk pártunk programját. Mint a miniszterium elnöke, szívesen fel az összes parlamentereket, hogy ha valami

ohajuk van, forduljanak hozzám, vagy a reszortminiszterhez, hogy a jövőben képviselő, vagy szenátor ne járjon közbe a kormány előzetes tudta nélkül. Az a véleményem, hogy parlamenti kezdeményezésből egyetlen törvény se menjen keresztül a kormány véleményezése nélkül.

Mindenfelé azt beszélnek, hogy itt lopják az állam pénzt. El kell osztani végül ezt a legendát és ezt nem lehet másképp megoldani, csak olyképpen, ha az állam polgárai együtt működnek velünk a közpénzek ellenőrzésénél

és működésünk felülbizálásánál.

Bizottságot fogok szervezni a parlament tagjai közül, akik felül fogják vizsgálni a hatósági döntésekkel elégedetlen polgárok panaszait.

Vaida beszéde után Costachescu javasolta, hogy Maniunak hatvanadik születésnapja alkalmából üdvözlő táviratot küldjenek. Az indítványhoz a képviselők lelkesen csatlakoztak és hozzájárultak ahhoz a távirathoz, amelyet előzőleg a szenátus már elküldött Maniunak. Ezzel a parlamenti többség első értekezlete véget ért.

Maceket, a horvát parasztpárt elnökét is internálták

Zágráb, február 1. Macek Vladimirt, a horvát parasztpárt elnökét tegnap a rendőrigazgatóságra idézték s közzölték vele, hogy kormányrendeletre internálni fogják. Hír szerint a horvát parasztpárti vezért fedeztet alatt még az új folyamán elszállították a horvát fővárosból ezidőszerint még ismeretlen internálási helyére. Jól informáltak úgy tudják, hogy Macek internálására egyik külföldi lapnak adott nyilatkozatában foglalt kijelentések szolgáltattak alapot.

Meghalt John Galsworthy

London, február 1. John Galsworthy, a világhírű angol regényíró, a Nobel-díj legutóbbi nyertese tegnap délelőtt, hatvanhat éves korában elhunyt. Galsworthy az Angliában annyira dühöngő influenza-járvány terítette el. Galsworthy leghatalmasabb kompozíciója a Forsyte Saga, többkötetes regény, amelyben három nemzedéken keresztül egy előkelő család életét rajzolta meg, kezdve a kora viktoriánus időkől egészen napjainkig.

Bukaresti cuzista diákok bravurja

Véresre verték két hölgyet

Bucuresti, február 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este néhány cuzista diák uniformisba öltözve antiszemita lapokat kínált eladásra a Calea Victorien. Dr. Krémer fiatal orvos két fiatal lányt mellétűk haladt el és visszautasította a lap megvásárlását. A cuzista diákok megtámadták őket, mire ezek a Cap-sával szemben lévő gyógyszerárba menekültek.

Petrus főhadnagy a megtámadottak segítségére sietett, mire a vasgárdisták őt is megtámadták. A főhadnagy az ütések elől a Curentul szerkesztőségébe menekült. A diákok ezután a gyógyszerárba követték a zsidó fiatalembert és a társaságában lévő két hölgygel együtt véresre verték.

Hitler fel akarja oszlatni a parlamentet

A centrum elutasította Hitler kollaborációs javaslatait. Hitler kihallgatáson Hindenburgnál

Berlin, február 1. Hindenburg birodalmi elnök ma audiencián fogadta Hitler és Papent, akik a belpolitikai helyzetről tettek az elnöknek jelentést.

A délutáni órákban jól informált helyről az a hír terjedt el, hogy Hitler és a centumpárt között megindult tárgyalások nem vezettek eredményre. A centrum nem találta kielégítőnek azokat a javaslatokat, amelyekkel írásban feltett kérdésekre a birodalmi kormány részéről adtak, viszont a birodalmi kormány sem honorálhatta a centrum követeléseit.

Délutáni félnégy órákor a birodalmi minisztertanács Hitler elnöklele alatt összeült. A kancellár jelentést tett a centrummal folytatott megbeszélésekről és az elnöki audiencia lefolyásáról. A birodalmi minisztertanács foglalkozott a kommunista terrorcselekményekkel és azokat az

intézkedéseket tárgyalta, amelyek a szélsőséges sajtó uszításainak megszüntetésére alkalmasak, mert

beigazolást nyert, hogy az utóbbi napok véres összütközéseit tulnyomóan a szélsőséges sajtó féktelen propagandája idézte fel.

Hír szerint a birodalmi minisztertanács elhatározta a birodalmi gyűlés összehívását előtti feloszlását, miután a centrummal a tárgyalások eredménytelenek.

E hír alaposágát alátámasztja az a körülmény, hogy a porosz tartománygyűlés és nemzeti szocialista frakciója ma délelőtti indítványt terjesztett be Kerll tartománygyűlési elnökhöz, a tartománygyűlés feloszlásának kimondása iránt és az elnök az indítvány tárgyalására a porosz tartománygyűlést a nemzeti szocialista kivánságnak megfelelően szombatira ülésre össze is hívta.

Szinkör Mozgó

Péntektől 3, 5, 7 és 9-kor:

Edmund Lowe és Lois Moran

és a losangelesi olimpiász film

Egész Európában tavasziasra fordult az időjárás

Párizs, február 1. Az időjárás tavasziasra fordult, Marseilleben 14 fok a hőmérséklet a fagypont felett és Párizsban is 11 fokot mértek. — A hőmérséklet emelkedése egész Európában észlelhető. Erdélyben a súlyos hidegek után mára szintén enyhülés állott be. Kolozsváron a hőmérő a fagypont alá szállott.

— Moszkvában és Leningrádban újra bevezették a kenyérjegyeket, Londonból jelentik: Moszkvában és Leningrádban újra bevezették a kenyérjegyrendszert.

Veszek aranyat magas napi árfán. Régi ékszereket olcsón átalakított: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

— A finn jegybank leszállította a leszámítási kamatlatát. Helsinkiből jelentik: A finn jegybank a leszámítási kamatlatát 6 és félszázalékról 6 százalékra mérsékelte.

A cionista ifjúsági szervezetekben is rendkívül intenzív kulturális munkát folytat. Ugy az Aviva-Barissza, mint a Hasomér Hacair, valamint a Hanoar Hacioni csoportjai erőteljes cionista munkát fejtenek ki szervezeti kereteikben. Öntudat, mozgalom és igazi cionista lelkesedés fűti ezt az ifjúságot.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A széfelem és pénzsóvár amerikai ifjúság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háború utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára fi-nom papíron nyomva fűtve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

A legolcsóbb magyar lexikon a

Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fűtve, 150 lej egész százonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portó-költség (20 lej) előzetes beküldése mellett (helyegben is) vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon 9.77.

Taxa post
plătite in
No. 224.713-

da Baron L.
Telefon: 9
Havonta 11
évre 600, es
földre: Ha
félre 6, e
detések díj
KELET"
zsidóság es
keink után
és megjel

Barnab r
e s z i

A mi sze
vitába száll
angol szatir
Azzal a
angol élela
ábrázol, am
ságu labdáv
gyermeki d
lenjében.

Olyan fi
világgolyó
bálozhatik

Nem ut
hard Shaw

Nem érz
rény kopon
nyomás és
szenvesei
keserveit, a
dig csak es

Nem érz
tött népene
rendűség és
lan nemzet

a nyomorú
a zsidó nép
beriség és
zsidó népet

lenni, hane
maga hazá

Igy nem

Shaw tanác

tiszemitzim

kén előre.

De nem

miért nyil

clyan hang

azt bizony

világgömb

ér rá a zsi

éri át a z

ciális tart

De a z

vigasztaló

vélemény

Palesztina

6 fog csot

egészséges

szociális is

kulturát la

Palesztina

6: 51

Az Uj

dületes ha

számonek

ságát. Aza

ennek a r

untságnak

het egy ma

hogy szere

válni az é

főbb ok az

zunk tőle.

dalom fil

amely bize

vének hur

— írja —

sok azért.

hiába a

hiába a

végrehajt

az életnek

életnek az

sabb tart

ebből a m

ra ösztök

várni."

Igaz, k

lük azokr

ezeket új

nagyon k

ingott má

bstól re

féltőlünk

fiatalokr

jük, hogy

nek eszm

a fiatalos

nek izma

emberek

építeni a

lyozottab

szertartó

a mai fi

Buzdit